

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Åarsberetning

for

Arendals off. skole

for den høiere almendannelse

for skoleaarene 1907—10

Aarsberetning

for

Arendals off. skole

for den høiere almendannelse

for skoleaarene 1907—10

ved

A. L. Coll
rekтор

Arendal
Arendals boktrykkeri
1910.

1. Forstanderskapet

har — foruten av rektor — bestaat av d'hrr.
overretssakfører *H. Schrøder*, tilforordnet av Kirkedeparte-
mentet $\frac{19}{5}$ 1906 og $\frac{19}{5}$ 1910,
oberstløjtnant *S. Bonnevie*, gjenvalgt av bystyret $\frac{20}{11}$ 1908,
overretssakfører *Jørgen Grefstad*, gjenvalgt av bystyret
 $\frac{20}{11}$ 1908,
bankchef *J. Hammer*, gjenvalgt av bystyret $\frac{6}{6}$ 1910.
Rektor har fungert som formand.

II. Lærerpersonalet.

Rektor *Axel Ludvigsen Coll*, født 1849, cand. mag. 1875, timelærer ved Skiens off. skole 1875, klasselærer 1876, adjunkt 1876, kst. overlærer fra $\frac{1}{4}$ 1901, kst. rektor ved Arendals off. skole fra $\frac{1}{8}$ 1904.

Overlærer *August Mathias Holt*, født 1856, ex. art. 1873, ex. philos. 1874 realkandidat (gr. I & III) 1881; vikar ved Drammens off. skole 1875, ved Aars & Voss' og Gjertsens skoler 1876—79, fast ansat ved Gjertsens skole 1879—87, adjunkt ved Kr.sunds off. skole 1887—94, ved Hamar skole 1894—98, overlærer ved Kongsvinger skole 1898—1908, kst. overlærer ved Arendals off.skole fra $\frac{1}{8}$ 1908.

Overlærer *Ingebret Suleng*, født 1852, realkandidat (gruppe I & II) 1878—79, lærer ved Kristiania borgerskole 1876—81, adjunkt ved Arendals skole 1881, konstituert som overlærer fra $\frac{1}{4}$ 1900.

Overlærer *Karl Emil Bædker*, født 1865, sprogl.-histor. lærereksamen 1891 (gr. I, II, III), lærer ved Storms private latin- og realskole i Stavanger 1892, midlertidig lærer ved Lillehammer off. skole 1898, kst. adjunkt ved Lillehammer kommunale høiere almenskole 1900, overlærer ved Hammarfest kom. h. almenskole 1903, kst. som overlærer ved Arendals off. skole fra $\frac{1}{8}$ 1908.

Overlærer *Tobias S. Holmesland*, født 1858, seminar-eksamen 1876, lærer ved skoler i Farsund, Tjølling og Lyngør 1876—81; sproglig-historisk lærereksamen (gruppe II & IV) 1889. Efter virksomhet ved Farsunds middelskole og Trondhjems realskole ansat som klasselærer ved Arendals skole 1890 (tiltraadte 1891), konstituert som adjunkt fra $\frac{1}{4}$ 1900, som overlærer fra $\frac{1}{7}$ 1910.

Adjunkt *Peter Theodor Opsahl*, født 1854, sproglig-historisk lærereksamen (gruppe I & IV) 1881. I studietiden vikar ved forskjellige skoler i Kristiania, 1880—81 ved Ekersunds middelskole. Efter 1 aars huslærervirksomhet klasselærer ved Arendals skole 1882, konstituert som adjunkt 1898.

Adjunkt *Mads Larsen Kolle*, født 1857, sproglig-historisk lærereksamen (gruppe I & II) 1884; fungerte i studietiden 1878—80 som timelærer ved Drammens off. skole, og havde 1881—82 et par kortere vikariater ved Skiens off. skole; fra $\frac{1}{9}$ 1885 klasselærer ved Arendals skole, fra $\frac{1}{7}$ 1898 konstituert som adjunkt sammesteds.

Adjunkt *Odin Kastor Augdahl*, født 1853, seminar-eksamen fra Klæbo 1872, ingeniør-eksamen ved Trondhjems tekniske læreanstalt 1879; lærer ved Værdalsørens skole 1872—75, og gjennemgik herunder den gymnastiske central-skole; klasselærer ved Kristiansands katedralskole 1879—85, ved Arendals skole 1885, konstituert som adjunkt fra $\frac{1}{4}$ 1900. Derhos 1882—85 lærer ved Kristiansands tekn. aften-skole, og fra 1886—1909 ved Arendals off. tegneskole. Fra $\frac{1}{4}$ 1909 d. off. skoles kasserer.

Adjunkt *Axel Holstad*, født 1861, cand. real. (gruppe I & III) 1893. Andenlærer ved Voss kommunale middelskole 1893—95. Klasselærer ved Kristianssands katedralskole 1897—99. Konstituert adjunkt ved Bergens katedralskole 1899—1905, ved Arendals off. skole fra $\frac{1}{8}$ 1905.

Adjunkt *Johan Werner Oftedal*, født 1857, sproglig-historisk lærereksamen (gruppe I & III) 1890, 1890—93 vikar ved Tromsø off. skole, Otto Anderssens skole og Skiens off. skole, 1893—94 midlertidig klasselærer ved Larviks off. skole, 1894—1901 lærer ved Molde kommunale høiere skole, konstituert som midlertidig adjunkt ved Arendals skole (under dr. Larsens tjenestefrihet) $\frac{1}{8}$ 1901.

Adjunkt *Einar Jahr*, født 1862, sproglig-historisk lærereksamen 1892 (gruppe II & IV), vikarierende lærer ved Otto Anderssens skole 1892—93, midlertidig klasselærer ved Kristianssands katedralskole 1893—99, ved Risør kommunale skole 1899—1900, konstituert adjunkt ved Stenkjærs kommunale skole 1900—1902, ved Arendals off. skole fra $\frac{1}{8}$ 1902.

Adjunkt *Christian Hartvig*, født 1872, sproglig-historisk lærereksamen (gruppe II & IV) 1899, sløidlærer-eksamen 1899, vikarerte høsten 1896 ved Fredrikshalds folkeskole, høsthalvaaret 1897 ved Fredrikshalds off. skole, ansat ved skolen paa „Hauges minde“ i Kristiania 1898—1902 (1901—1902 som inspektør), konstituert som adjunkt ved Arendals skole fra $\frac{1}{8}$ 1902 til $\frac{31}{7}$ 1910, da han blev forflyttet til Fredrikshald.

Adjunkt *Adolf Dal*, født 1863, matematisk-naturvidenskabelig lærereksamen (gruppe II & III) 1888, 1889—98 lærer ved Oslo latin- og realskole; ledede 1898—1903 ordningen af opsynet med torvskur paa statens grund i Finnmarken; konstituert som adjunkt ved Arendals skole fra $\frac{1}{7}$ 1903 (tiltraadte $\frac{20}{10}$) til $\frac{31}{7}$ 1908, da han blev forflyttet til Drammen.

Adjunkt *Kristian Keyser Kaurin*, født 1857, cand. theol. 1883, pract. 1884, lærer ved Horten skole 1884—86,

andenlærer ved Risør skole 1886—98, ansat som adjunkt sammesteds 1898—1904 (anc. fra $\frac{1}{6}$ 1894). Konstituert adjunkt ved Arendals off. skole $\frac{16}{1}$ 1904, tiltraadte efter sommerferien. Forflyttet til Kristiania fra $\frac{1}{8}$ 1909.

Adjunkt *Johan Anton Bjelke*, født 1854, cand. theol., 1878, huslærer 1879, pract. 1880, lærer og (fra 1883) bestyrer ved Kristiansunds høiere pikeskole 1880—88, bestyrer av vestre Fredriksstads pikeskole 1888—1900, vikar i theologisk adjunktpost ved Stavanger off. skole 1901—2, konstituert som adjunkt ved Tromsø off. skole 1902—1910, ved Arendals skole 1909 (tiltraadte 1910).

Cand. theol. *Lars Høivik*, født 1875, tok realartium i 1898 og blev theologisk kandidat 1907. Han er tillike vernepliktig løitnant. Hr. Høivik fungerte gjennem skoleaaret 1907—8 som midlertidig lærer, der tiltrængtes paa grund av nok en middelklasses tredeling. Han opsa sin post fra aarets slutning for at ta „practicum“.

Cand. mag. *Lars Waage*, født 1868, tok sproglig-historisk lærereksamten sommeren 1891 (gr. II & IV), var 1889—91 lærer ved Gjertsens og Christies skoler, 1891—1901 ved Aars & Voss' skole, Nissens pikeskole og Ragna Nielsens skole, og blev 1902 adjunkt og bestyrer av Voss kommunale høiere almenskole, fra hvilken stilling han tok avsked i 1907. Fra august til 25 nov. 1907 fungerte han som vikar for adjunkt Jahr under dennes studieophold i England, og fra jan. 1908 var han antat som lærer med begyndende adjunktgage for at besørge de hr. overlærer Bødtker tillagte timer.

I skoleaarene 1908—9 og 1009—10 var han midlertidig lærer (efter hr. Høivik). Konstituert som adjunkt ved Arendals skole fra $\frac{1}{8}$ 1910 (anc. fra $\frac{1}{7}$ 1901).

Adjunkt *Ole Fredrik Olsen Olden*, født $\frac{10}{6}$ 1879, matematisk-naturvidenskabelig lærereksamten (gruppe I & II) juni 1905. Som student vikar ved skolen paa Hauges minde 1903, lærer ved fru Bugge-Asperheims skole 1904—05, lærer

ved Tønsberg kom. høiere almenskole 1905—08. Kst. som adjunkt ved Arendals off. skole $\frac{1}{8}$ 1908 (anc. $\frac{1}{7}$), tiltraadte $\frac{20}{10}$.

Klasselærer *Ole Johnsen*, født 1838, eksamen ved lærerskolen i Klæbo 1858, lærer ved folkeskolen i Surendalen 1858—61, underviste ved offentlige og private skoler i Kristiania, indtil han 1865 blev ansat ved Arendals skole.

Frøken *Susanne Irgens*, født 1869, lærerinde ved adjunkt Elligers pikeinstitut i Arendal 1892—94, ved kandidat Taraldsens pikeskole 1894—97; tok den høiere lærerindeprøve 1899 og var 1899—1901 inspektrice ved Arendals private pikeskole; midlertidig ansat ved Arendals off. skole 1901, fast ansat fra 1902.

Frøken *Olaug Alfhild Marie Andersen*, født 1872, tok realartium i 1890, og opholdt sig 1895—96 i England for sprogets skyld. Hun har bl. a. virket ved frk. Monsens pensionatskole og middelskole (1891—95 og 1897—1905), fik 1905 ansættelse ved Narvik kommunale høiere almenskole, og fra 1 aug. 1907 ved Arendals off. skole.

Frk. Andersen blev syk i julen 1909—10, og har faat vartpenge fra $\frac{1}{8}$ 1910.

Gymnastiklærer: kaptein *Fredrik Ditlev Gunvaldsen*, født 1869, ansat $\frac{1}{7}$ 1899.

Sanglærer: organist *Alfred Theodor Olsen*, født 1858, ansat 1886.

Sløidlærer: *Michael Eriksen*, født 1863, ansat $\frac{4}{9}$ 1897, avgik ved døden $\frac{22}{2}$ 1910.

I 1ste halvaar av skoleaaret 1907—8 besørgetes overlærer Bødtkers timer av nogen av skolens faste lærere, samt av student *H. B. Myhre*, som snart overtok et vikariat ved Folkeskolen, og avløstes av fru doktor *Jæger-Jensen*.

For organist *Olsen*, som paa grund av sygdom hadde permission fra $\frac{28}{10}$ 07 til jul, vikarierte seminarist *P. Franck*.

Under adjunkt *Kaurins* sygdom (april—juni 1909) besørgetes hans timer, foruten av nogen av de faste lærere,

av sogneprest *Zwilgmeyer*, pastor *Winterthun* og fru adjunkt *Augdahl* (sang i III mid.)

I hele skoleaaret 1909—10 læstes adjunkt *Bjelkes* timer av sogneprest *Winterthun* og en del av de faste lærerkraefter. De av hans formand adjunkt *Kaurin* som ekstraarbeide besørgede sangtimer i gymn. og IV (piker) blev overtagt av sogneprest *Woll*.

I 2det halvaar av skoleaaret 1909—10 læste sogneprest *H. Woll* (Hisø) for sogneprest *Zwilgmeyer*, som var tingmand (avgik ved døden 21 april 1910).

Frk. Andersens timer blev under hendes forfald (fra nytaar) læst av nogen av de faste lærere, kapt. *Gunvaldsen* og frk. *Marie Coll* (haandgjern. i I & II, naturkundsk. i I b, skrivn. i II b).

Under sløidlærer *Mich. Eriksens* sygdom og efter hans død (22 febr. 1910) var sløid-undervisningen betrodd adjunkt *Hartvig* (IV m.) og snekker *H. Gundersen* (I—III m.).

Mens kapt. *Gunvaldsen* var beordret til Kristianssand ($^{22/1}-^{22/2}$ 10), besørget kapt. *Heggelund* gymnastik-undervisningen.

Kasserer: fhv. overlærer *Salvesen*; fra $\frac{1}{4}$ 1909 adjunkt *Augdahl*.

Sekretær: adjunkt *Augdahl*; fra $\frac{1}{4}$ 1909 overlærer *Holmesland*.

Læge: doktor *Edv. Irgens*.

Pedel: *Peder Olsen*, ansat 1893.

Ved *skolefesten* uttalte rektor bl. a.: „Før jeg retter nogle avskedsord til vore avgangspartier — —, vil jeg bede alle med mig mindes to kjære og dygtige lærere som døden nylig har berøvet os: sløidlærer *Michael Eriksen*, som døde d. 22 febr. iaar, og sogneprest *Ludvig Daae Zwilgmeyer*, der gik ind til den evige hvile d. 21 april.

De hadde begge virket ved skolen i adskillige aar (Eriksen siden 1897). Lad os mindes dem med varm tak for deres nidkjære arbeide og elskværdige optræden, og bevare dem i trofast erindring. Ikke mindst vil vi alle, smaa og store, komme til at savne sogneprest Zwigmeyers hjertelige og vækkende vidnesbyrd ved vore skoleandagter". — —

„To lærere er i skoleaaret blit forflyttet: adjunkt *Kaurin* ved dets begyndelse til Kristiania, adjunkt *Hartvig* nu ved dets slutning til Fredrikshald. Jeg vil her uttale en oprigtig tak til dem for deres dygtige og pligtopfyldende virken i skolens tjeneste, saavel som for godt og hyggelig samarbeide, og ønske dem lykke i deres nye stillinger.

D'hrr. sogneprester *Woll* og *Winterthun*, der nu fratræder sine funktioner som vikarer ved skolen, vil jeg paa dennes vegne bringe en hjertelig tak for nidkjær virksomhet saavel i undervisningstimerne som ved vore andagter.“

III. Elevernes antal, alder og hjemstavn.

		1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	Piker 4. kv.
1907—8	Mid.skol. . .	233	232	232	231	95
	Gymn.	35 + 1 hospitant	35 + 1 hospitant	35 + 1 hospitant	33 + 1 hospitant	10
	Sum	268 + 1 h.	267 + 1 h.	264 + 1 h.	264 + 1 h.	105
1908—9	Mid.skol. . .	228	225	226	222	91
	Gymn.	42	42	43	39 + 1 hospitant	7
	Sum	270	267	269	261 + 1 h.	98
1909—10	Mid.skol. . .	246	242	243	238	86
	Gymn.	37	38	37	36	11
	Sum	283	280	280	274	97

1907—8 var	{ I & II mid.kl. delt i 3 parallelklasser			
	III & IV —	" i 2		—
1908—9 var	{ II & III —	" i 3		—
	I & IV —	" i 2		—
1909—10 var	{ I*) & III —	" i 3		—
	II & IV —	" i 2		—

		paa reallinjen	paa d. spr.-hist. linje.
1907—8	gik i 2 gymn.	8 elever	6 elever
1908—9	" i { 2 gymn.	4 —	8 —
	3 gymn.	8 —	8 —
1009—10	" i { 2 gymn.	7 —	3 elever
	3 gymn.	4 —	9 --

(hvorav 1 hosp.)

Elevernes gjennemsnitsalder pr. 1/7 var i

	1907—8	1908—9	1909—10	Normal
I mkl.	11 ⁹ / ₁₂	11 ⁹ / ₁₂	11.84	11
II "	12 ⁹ / ₁₂	henv. 13	12.46	12
III "	13 ¹⁰ / ₁₂	13.37	13.37	13
IV "	14 ¹¹ / ₁₂	15	14 ¹¹ / ₁₂	14
1 gkl.	16 ³ / ₁₂	15 ⁸ / ₁₂	15 ⁸ / ₁₂	15
2 "	16 ¹¹ / ₁₂	ca. 17	16 ⁸ / ₁₂	16
3 "	19	18 ⁴ / ₁₂	18 ⁵ / ₁₂	17

Ved skoleaarets begyndelse hadde sin hjemstavn i

	Arendal	bygder og andre byer
1907—8.....	207	61
1908—9.....	218	52
1909—10.....	235	48

*) De 51 gutter i I mkl. maatte 1909—10 deles i 3 sloid- og 2 sangpartier, saa der med Overstyrets samtykke blev git 2 ekstra eftermid.-timer i sloid, 1 i sang.

IV. Fagfordeling.

	3 t.	6 t.	5 t.				
Rektor Coll:	Tysk 3 g., Norsk & oldn. 2 g., Historie 2 g.	14	timer.				
	4	1	8	6	5		
Overl. Holt:	Fysik 3 g. r., Biologi 2 g., Mat. & Tegn. 2 g. r., Naturk. IV a & b, Mat. III a	24	-				
	7	4	5	6	2		
- Suleng:	Mat. & Tegn. 3 g. r., Mat. I g., Mat. II a, Mat. I a., Tegn. I a	24	-				
	3	3	3	3	4+5	3	
- Bødtker:	Tysk 2 g., Hist. I g., Hist. IV a, Hist. III a., Norsk & Tysk II a, II hist. I c.....	24	-				
	4	5	4	3	3		
Adjunkt Opsahl:	Fransk 2 g. r. & spr., Engelsk IV a, Geogr. IV a & b, Hist. IV b., Hist. III c,						
	2+5						
	Hist. & Eng. II a	26	-				
	4	5	3+2	5	6		
- Kolle:	Norsk IV a, Tysk III a, II hist. III b & II b, Norsk I a, Tysk I b.....	25	-				
	7	4	2	5+6			
- Holmesland:	Eng. 3 g. spr.h., Fransk I g., Geogr. II b, Norsk & Tysk I c.....	24	-				
	1	4	4	2+2	5+5	2	
- Augdahl:	Tegn. I g., IV a & b, III a & b, II a, I c, Mat. IV a & II b, Naturf. II b, Tilsyn m.						
	1						
	Skrivn. IV	26	-				
	2+1	1	4	2	4+5	2	1
- Bjelke*):	Relig. 3 g. & 2 g., IV b, III a & b, II b, I c, Norsk & Tysk IV b, Skrivn. II a & b, I c,						
(efter Kaurin)	1						
	Tilsyn m. skrivn. III	25	-				
	3+2+1	2		4	2+3		
- Holstad:	Mat., Geogr. & Biol. 3 g., Mat. 2 g. spr., Naturk. III a & b, II a, I c, Geogr.						
	4	2	2				
	III b & c, I c, Tegn. II b	25	-				

*) Da adjunkt Bjelkes tiltrædelse blev utsat til begynd. af skoæaaret 1910-11, blev hans timer besorget som ovfr. (s. 3) angit.

Adjunkt Oftedal:	Hist. 3 g., Tysk IV a, I a, Norsk III a & b	$\overset{5}{+} \overset{5+6}{+} \overset{8}{+}$	24	timer
Jahr:	Eng. 3 g. r., 2 g. spr.h., 1 g., III a, Norsk 1 g., Skravn. I b	$\overset{2}{+} \overset{7}{+} \overset{4+5}{+} \overset{5}{+}$	24	—
Hartvig:	Fransk 3 g. r. & spr.h., Eng. 2 g. r., IV b, Tysk 1 g., III b, II b	$\overset{2+3}{+} \overset{2}{+} \overset{5}{+} \overset{3+5+5}{+}$	25	—
Olden:	Fysik 2 g. r., Geogr. 2 g., Naturk. & Geogr. 1 g., Mat. IV b, III c, Tegn. III c, I b,	$\overset{4}{+} \overset{1}{+} \overset{4+1}{+} \overset{5+5}{+} \overset{2+2}{+}$	—	—
	Mat. I b (i 2det halvaar)	$\overset{1}{+}$	24 $\frac{1}{2}$	—
Kand. Waage:	Norsk & oldn. 3 g., Eng. IV b & III c, Norsk III a, Tysk III e	$\overset{5}{+} \overset{5}{+} \overset{5}{+} \overset{4}{+} \overset{5}{+}$	24	—
Klasselærer Johnsen:	Geogr. III a, I a & b, Norsk I b, Hist. I b, Hist. I a & b, Naturk. I a	$\overset{2}{+} \overset{4}{+} \overset{5}{+} \overset{6 \text{ (2. halv. 5)}}{+} \overset{6}{+} \overset{3}{+}$	25 $\frac{1}{2}$	—
Frk. Irgens:	Haandgjern. IV & III, Gymn. III, II, I (piker), Norsk II b, Relig. II a & I b, Geogr. II a	$\overset{4+2}{+} \overset{3+3+3}{+} \overset{4}{+} \overset{2+2}{+} \overset{2}{+}$	25	—
Andersen:	Mat. III b & I c, Eng. III b, Naturk. III b & I b, Haandgj. II & I	$\overset{5+6}{+} \overset{5}{+} \overset{2+3}{+} \overset{2+2}{+}$	26	—
Sgrp. Zwigmeyer (senere sgpr. Woll):	Relig. 1 g., IV a, III c, I a	$\overset{1+1+2+2}{+}$	6	
Kapt. Gunvaldsen:	Gymn. 1-3 g., IV, III, II, I (gutter)	$\overset{4+4+3+3+3}{+}$	17	
Organist Olsen:	III gutter & piker, II g. & p., I g. & p.	$\overset{1+1}{+} \overset{1+1}{+} \overset{1+1}{+}$	6	
Sloidlærer Eriksen (senere Hartvig & Gundersen):	Sloid IV, III, II, I samt for overskytende elever 8 efterm.timer	$\overset{2+2+2+2}{+}$	16	

V. Timefordelingen

i klasserne har fulgt reglementet, med følgende av overstyret approberete avvigelser:

- 1) *Pikerne* i IV har hat 4 ukl. timer haandgjerning, 1 t. sang (sammen med gymnasiet), 1 t. fri.
- 2) De *spr.-historiske elever* i 3 gkl. har hat 3 ukl. timer matematik; den 3die time toges 1907—8 fra gymnastik, 1908—10 fra sang.
- 3) I fransk har real-eleverne i 2 gkl. hat samtimer med de spr.-hist. elever; i 3 gkl. har hver linje hat udelukkende særtimer.

Fritat for:

	<i>Gymnastik</i>		<i>Sang</i>	
	i gymnasiet	i middelsk.	i gymnasiet	i middelsk.
1907—8.....	5	14*)	6	17
1908—9.....	2	11*)	16	32
1909—10....	2	11*)	16	30

VI. Undervisningen.

1909—10**))

A. Middelskolen.

Religion.

I a, b & c. (Zwigmeyer, sen. Woll, frk. Irgens, rektor): Av Brun og Platous bibelhistorie læst og repetert fra begyndelsen til det Nye Testamente, av Sverdrups forkla-

*) Tildels paa grund av lang skolevei, etter skolelægens raad.

**) Væsentlig avtryk av opgaver fra lærerne.

ring fra begyndelsen til den 2den artikel. Salmer. Bibel-læsning.

II a & b. (Frk. Irgens): Av bibelhistorien læst og repetert det Nye Testamente til Jesu Kristi kirke, av forklaringen fra den 2den artikel til 4de part. Av katekismen repetert samtlige tekstdord og Luthers forklaring. De reglementerte salmer. Bibellæsning.

III a, b & c. (Winterthun, Zwigmeyer, sen. Woll): Læst ut og repetert bibelhistorien og forklaringen. Salmer. Nogen læsning i Bibelen.

IV a & b. (Winterthun, Zwigmeyer, sen. Woll): Læst og repetert dr. Bangs kirkehistorie for folkeskolen, samt „Gudstjenesten“.

Norsk.

I a. (Kolle): Læst dels statarisk, dels kurstorisk Pauss og Corneliusens læsebok I., med stadige øvelser i analyse. Hofgaards grammatik forfra til syntaksen. Av Aars og Hofgaards rettskrivningsregler læst og repetert leren om skille-tegn, samt „Tillæg“ om bruken av haarde konsonanter. Diktat og gjenfortelling avvekslende 1 time ukentlig. Derhos følgende stiler etter forut givne vink: 1. Vort klasseværelse. 2. Katten. 3. 17 mai. 4. St. Hans-aften. 5. Trysil-Knut. 6. En tur. 7. Fortæl om hunden (eksamens-stil). Digt: Moe „Ungbirken“. Bjørnson „Rundt Norge“. Winter „Matrosen“. Lund „Trysil-Knut“, de to første avsnit. Welhaven „Dyre Vaa“.

I b. (Johnsen): Pauss og Corneliusens læsebok, 1ste bind for middelskolen, er gjennemlæst. 5 digit lært utenad. Det væsentligste av formlæren gjennemgaat efter Hofgaards „Norsk skolegrammatik“. Tegnsætning og nogen sætnings-lære er indøvd ved analyse og under rettelsen av skriftlige arbeider. Diktat, gjenfortælling eller stil mindst én gang ukentlig. Aars og Hofgaards rettskrivningsregler benyttet.

I c. (Holmesland): Læst ut Pauss og Corneliusens læsebok i morsmalet for middelskolens første klasse, enkelte stykker repetert. Av Hofgaards grammatik formlæren læst og repetert. Gjennemgaat noget av Aars og Hofgaards rettskrivningsregler.

Skriftlig øvelse hver uke (diktater, gjenfortællinger, i sidste halvaar nogen stiler).

II a. (Bødtker): Pauss og Corneliusens læsebok II; en del digit lært utenad. Hofgaards norske skolegrammatik til sætningslæren læst og repetert; de viktigste avsnit av Aars' rettskrivningsregler gjennemgaat. Stil, diktat eller gjengivelse én gang om ukken.

II b. (Irgens): Av Pauss og Corneliusens læsebok II er de fleste stykker læst og gjennemgaat. Av digit er lært utenad: Terje Viken, Til min gyldenlak, Veslemon lengtar, Koll med bilen, Den norske sjømand.

Av Hofgaards grammatik læst sætningslæren og repetert hele boken. Jevnlig analyse. Av Hougens rettskrivningsregler gjennemgaat § 33—38 og læren om tegnsætningen. Der er skrevet 24 diktater og følgende stiler: 1. En morsom dag i ferien. 2. Hunden. 3. Hvorfor jeg tømte sparebøssen min. 4. Vor skole. 5. Gjengi hovedindholdet av digitet Koll med bilen. 6. Tæm din vrede! (gjenfortælling). 7. En julafoten. 8. En ildebrand om natten. 9. En vinterdag. 10. Holland, land og folk. 11. Fortæl om den friluftslek du finder morsomst. 12. En landtur. 13. Hvilk en nytte har vi av vore skoger?

III a. (Waage): Av Pauss og Corneliusens læsebok III læst: a) Riksmaal: Stykker av Wergeland, Welhaven, Asbjørnsen, Moe, A. Munch, Ibsen, Bjørnson, Lie og Kielland. b) Landsmaal: Stykker av Aasen, Vinje, Janson, Garborg og Blix. Nogen digit læst utenad. Korte literaturhistoriske oplysninger er diktert. Forfatternes liv, virke og betydning utførligere fremstillet gjennem mundtlig fortælling. Hofgaards grammatik læst i sin helhet. Jevnlig analyse.

Aars og Hofgaards „Retskrivningsregler“ stadig benyttet, og de der til egnede avsnit gjennemgaat leksevis. 12 smaa diktater. Stiler: 1. Det hus jeg bor i. 2. Den morsomste dag i sommer. 3. Oversættelse fra tysk. 4. Høsten. 5. Hundens egenskaper og nytte. 6. Hvad jeg hørte paa et foredrag om svømming og livredning. 7. Fortæl hvad du vet om bjerken. 8. Et uveir. 9. Julebrev til en ven (en veninde). 10. Oversættelse fra engelsk. 11. Hvad jeg tar mig for i min fritid. 12. Raadhuset i Arendal. 13. Vor skolebygning. 14. Fuglelivet i Norge om vaaren. 15. Da jeg kom for sent paa skolen. 16. Selvvalgt emne. 17. Fortæl om hunden og den nytte vi har av den (eksamen). Norsktimen hveranden mandag er benyttet til skrivning.

III b & c. (Oftedal): Av Pauss og Corneliusens læsebok III er læst: Jonas Lie: Under den norske kyst, Rutland, Nordfjordhesten; Kristofer Janson: Fraa Amerika; Garborg: Jæren, Mot soleglad, I omnskraai; Per Sivle: Tord Foleson, Heim, Vesle lerka; Ibsen: „Hærmændene paa Helgeland“; Bjørnson: av „En glad gut“; Asbjørnsen: En turlek i Holleia; Jørgen Moe: Blind Anne; Wergeland: Juleaftenen; Welhaven: Strilene.

Digt utenad: Wergeland: Dalvise; Jørgen Moe: Den gamle mester; Ibsen: Paa Akershus; Bjørnson: Mit følge; Welhaven: Protesilaos.

Hofgaards skolegrammatik forfra til § 103 (adjektiviske bisætninger); det meste repetition. Jevnlig analyse.

Stiler: 1. Epletræet. 2. Forskjellige maater at fange fisk paa. 3. Vore almindelige kornsorter og deres bruk. 4. Oversættelse fra tysk (engelsk). 5. Jernbanestationen. 6. Vinteren kommer. 7. Et mastetræ fortæller sin historie. 8. Glas, og hvad det brukes til. 9. Paa kinematografen. 10. Torykonen (skildring). 11. Paa hvilke forskjellige maater anvender vi melk? 12. Fuglelivet om høsten. 13. St. Hansaften. 14. En tur til Haaveskog. 15. (eksamen) Fortæl om hesten og den nytte vi har av den.

IV a. (Kolle): Av Pauss og Lassens læsebok III, 3 læst Gunnlaugs saga, folkeviserne: Tor og Loke, Hevnersverdet, Den onde stednoder. L. Holberg: De norske karakter og Bergens beskrivelse; desuten „Den politiske kandestøper“ 1—4 akt. Av samme læsebok III, 2: Bjørnson: „Mellem slagene“. Samtige landsmaalsstykker i III, 1 og III, 2. Derhos gjennemgaat et pensum i „Riksmaal“, bestaaende av: Bjørnson: „Brødrene“. Asbjørnsen: „En tiurlek i Holleia“. Kielland: „En by paa Vestlandet i gamle dage“. J. Lie: „Under den norske kyst“. Ibsen: „Terje Vigen“. Wergeland: „Julaften“ (samtlige i III, 1). Moe: „Blind-Anne“. Welhaven: „Strilerne“ (i III, 2). De ovennævnte viser „Tor og Loke“ og „Hevnersverdet“, samt Holbergs: „De norske karakter“ (i III, 3). Læst og repetert Norbys literaturhistorie og Hofgaards grammatik, samt utvalgte avsnit av Hougens rettskrivningsregler. Analyse.

Skriftlige arbeider: A. Hjemmestiler: 1. Naar dampskibet lægger til bryggen. 2. Et landskap. 3. Forskjellige maater at reise paa. 4. En bærtur. 5. Gjengivelse av Schillers „Der Handschuh“. 6. Nyttet av vore elver. 7. Sammenligning mellem hund og kat. 8. Naar sneen er kommen. 9. Dyrelivet i vore skoger. 10. Religionskrigene i 16de og 17de aarh. 11. Vinden og dens nytte. 12. Byliv og landliv. 13. Hvorledes det blev da regnet endelig kom. 14. Fra et besøk i skjærgården.

B. Paa skolen: 1. De viktigste vilde bærsorter og deres anvendelse. 2. Et nytaarsbrev. 3. I Arendal ved vintertid (tentamen). 4. Fortæl om legemernes fælles egen-skaper. 5. Fortæl om Schweiz og folket der (tentamen).

IV b. (Oftedal): Pauss og Lassens læsebok III, 3: Den politiske kandestøper, Julaftenen, Strilene, Blind-Anne, En tiurlek i Holleia, Terje Vigen, Under den norske kyst, En by paa vestlandet i gamle dager, Fjellstaven min, Her er so vent, Haustvisa, Dei gamle fjelli, Heimvegen, Livet, Aa Ola, Ola, Ungdomskjærleik, Reisi til sætren, Her er eg

heime, Nøgje, Du gamle mor, Hemingsvisen, Ein islandsk bondegard.

Skrevet følgende stiler: 1. Dampskibet lægger til kaien. 2. Fortæl om fuglene i den del av landet hvor du bor. 3. En søndag eftermiddag paa mit hjemsted. 4. Fortæl om vore vilde bær og deres bruk. 5. Fortæl om juleskikkene. 6. Vore elver og deres nytte. 7. Sammenligning mellem hund og kat. 8. I Arendal ved vintertid (tentamen). 9. Sammenligning mellem Norge og Danmark. 10. Forskjellige befordringsmidler. 11. Hvorledes virket den lange tørke, og hvordan blev det da regnet kom. 12. Sammenligning mellem Afrika og Syd-Amerika. 13. Fortæl om Schweiz og folket der (tentamen). 14. Hvorledes kan vinteren hindre og fremme samfærdselen i vort land? 15. Ilden er en god tjener, men en slem herre. 16. Til hvilket fremmed land vilde du helst foreta en reise? 17. Fortæl om menneskenes arbeide med at frembringe kornet og bake brød derav.

Læst og repetert Norbys literaturhistorie. Digartene og litt av verslæren gjennemgaat og indøvd. Grammatisk repetition. Jevnlig analyse.

Tysk.

I a. (Oftedal): Knudsen og Kristiansens begynderbok læst og repetert til „konjunktiv“.

I b. (Kolle): Knudsen og Kristiansens begynderbok til „konjunktiv“ læst og repetert. Derhos de fleste stykker av Westerns „Øvelser i tysk for I middelskoleklasse“, dels mundtlig dels skriftlig. Likesom de fleste retroversionsøvelser i Knudsen og Kristiansens lærebok. Skriftlige øvelser 1 time ukentlig: Avskrift, bøningsovelser, retroversioner.

I c. (Holmesland): Knudsen og Kristiansens lærebok i tysk læst og repetert fra begyndelsen til s. 96. De fleste retroversionsøvelser bak i boken gjennemgaat. Skriftlig øvelse hver uke.

II a. (Bødtker): Av Gundersens tyske læsestykker I ca. 40 sider statarisk læst og repetert; ca. 20 sider kurisorisk. Formlæren læst og repetert efter Løkkes tyske grammatik ved Johanssen. Stil hjemme og paa skolen én gang om uken, efter Kristiansens stiløvelser for II klasse.

II b. (Hartvig): Av B. Gundersen I læst: Nr. 6, 7, 11, 12, 15, 18, 21, 22, 24, 27, 28, 30, 31, 34, 35, 37, 39, 41, 43, 44, 46, 49, 51, 58; i sidste halvaar repetert de statariske 25 sider, hvorpaa boken læstes ut. Av grammatikken læst og repetert formlæren; av syntaksen læst til genitiv. Stil hver uke.

III a. (Kolle): Av B. Gundersens tyske læsebok II læst ca. 70 sider, derav statarisk nr. 2, 6 I—VI, 14, 17, 18 I—VI, 23, 25, 35, 37, 38. Av Løkkes grammatik læst og repetert syntaksen, og desuten gjennemgaat paa nyt alle hovedavsnit av formlæren. 1 hjemmestil og 1 skolestil ukentlig.

III b. (Hartvig): Av B. Gundersens tyske læsestykker II læst statarisk: Nr. 2, 4, 6 I—6, 13, 14, 15, 17, 18 I—VIII, 20, 23, 24, 32, 35, 37, 38. Kurisorisk: Nr. 1, 3, 5, 8. I grammatik læstes først fra § 94 og ut, hvorefter hele grammatikken repeteres; i forbindelse hermed mundtlige og skriftlige øvelser efter Otto Kristiansens tyske stiløvelser. Skolestil og hjemmestil hver uke.

III c. (Waage): Av Gundersens tyske læsestykker II læst statarisk: Nr. 2, 4, 6, 13, 14, 15, 17, 18 I—V, 20, 23, 24, 32, 37, 38, hvilke 33 sider er repetert. Av samme læsebok er omrent 40 sider læst kurisorisk. Løkkes grammatik læst i sin helhet, enkelte avsnit repetert. Bjørsets tyske vokabular læst og repetert. En skoleslil og oftest en kort hjemmestil hver uke.

IV a. (Oftedal): Av B. Gundersens tyske lysestykker III er læst statarisk: Nr. 2, 8, 13, 14, 19, 20, 21, 42, 43, 52. Det hele eksamenspensum repetert. Kurisorisk og ex tempore ca. 54 sider. Løkkes grammatik ved J. Johanssen læst ut og repetert. En skolestil og i regelen en kort hjemmestil hver uke.

IV b. (Waage): Av Gundersons tyske læsestykker III læst statarisk nr. 2, 8, 13, 14, 19, 20, 21, 42, 43, 52, = 32 sider. Det hele eksamenspensum repetert. Læst kurisorisk ca. 50 sider. Løkkes grammatik ved Johanssen læst ut fra § 111, derefter repetert. 59 tyske stiler, derav 25 hjemmearbeider. Bjørsets tyske vokabular læst og repetert.

Engelsk.

II a. (Opsahl): Læst og repetert av Brekkes lærebok for begyndere til side 65. Derefter læst kurisorisk til side 91. Repetert grammatikken. Skriftlige øvelser 1 time ukentlig (diktat, stil og gjenfortælling).

II b. (Hartvig): Av Brekkes engelske lærebok for begyndere læst alt: repetert til pag. 65. Lærebokens grammatik læst og repetert 2 ganger. 1 skriftlig arbeide pr. uke, avvekslende oversættelse og diktat; i andet halvaar ogsaa gjenfortællinger.

III a. (Jahr): Av Brekkes lærebok i engelsk: A Christmas Story, A Faithful Dog, Kate's First og Second Letters, The Travellers and the Bear, The Sailor and the Monkeys. En del smaaavers. Av Brekkes: Ny eng. læsebok: stk. 1, 4, 5, 7, 9, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 29, 30, 31 1–4 & 6–8. Ca. 10 sider læst kurisorisk eg ex tempore. Efter Herrestads eng. grammatik er læst og repetert de uregelm. verber, samt syntaksen. En gjenfortælling hver uke.

III b. (Frk. Andersen, Jahr): Av Brekkes lærebok for begyndere læst fra „Little Jenny and the Lark's Nest“ alle smaastykkerne med undtagelse av „The Brave Farmer“. Av Ny engelsk læsebok for middelskolen læst: statarisk stk. 1, 4, 5, 7, 9, 14, 21, 22, 23, 24, 26, 30, 31 1–4 & 6–8; kurisorisk stk. 3, 6, 8, 10, 13, 16, 19, 28, 32. Herrestads grammatik fra beg. til § 97. Skriftlige øvelser hver uke.

III c. (Waage): Av Brekke: Ny engelsk læsebok for middelskolen læst statarisk: Nr. 1, 4, 5, 7, 9, 10, 21, 22, 23, 26, 29, 30, 31 I—III, VI—VIII, 37, hvilke 33 sider er repetert.

Kursorisk læst omtrent 40 sider. Av Herrestads grammatik sætningslæren læst og repetert. Gjenfortælling hver uke.

IV a. (Opsahl): Læst statarisk stykkerne 33, 35, 37, 41, 42, 43, 46, 50, 51, 59, 62, og repetert hele pensum. Læst kurisorisk ca. 40 sider. Repetert Herrestads grammatik. Gjenfortælling hver uke i 2 sammenhængende timer.

IV b. (Waage): Av Brekke: Ny engelsk læsebok for middelskolen læst statarisk: Nr. 32, 33, 35, 41, 42, 43, 46, 50, 51, 59, 62, hvilke 32 sider er repetert. Den del av det statariske eksamenspensum som læstes i III mkl. b aaret før, er repetert. Kurisorisk læstes 50 sider. Herrestads grammatik repetert. Gjenfortælling hver uke.

Historie.

I a & b. (Johnsen): Av Ræders lærebok for middelskolen læst og repetert fra begyndelsen til side 57.

I c. (Bødtker): Ræders lærebok i historie for middelskolen fra begyndelsen til „Norden“ læst og repetert.

II a & b. (Opsahl, Kolle): Læst og repetert Ræders lærebok fra og med lensvæsenet til „Den nyere tid“.

III a. (Bødtker): Læst og repetert Ræders lærebok i historie fra „Den nyere tid“ til „Nordens historie under den franske revolution“.

III b & c. (Kolle, Opsahl): Læst og repetert Ræders lærebok fra Luther til „Den hellige alliance“.

IV a. (Bødtker): Ræders lærebok i historie fra „Nordens historie under den franske revolution“ og ut: derpaa repetition av det hele pensum.

IV b. (Opsahl): Ræder: „Historisk lærebok for middelskolen“ læst og repetert fra „Den hellige alliance“. Deretter repetert hele boken.

Geografi.

I a & b. (Johnsen): Av Haffners lærebok læst og repetert Norge, Sverige og Danmark. En del karltegninger er utført.

I c. (Holstad): Av Haffners geografi læst og repetert fra Norge og ut de skandinaviske land.

II a. (Frk. Irgens): Av Haffners geografi læst og repetert fra De britiske øer til Asien. Der er tegnet karter over de britiske øer, Frankrike, Tyskland, Italien og Balkanhalvøen.

II b. (Holmesland): Av Haffners geografi læst og repetert Europa, med undtagelse av de skandinaviske land.

III a. (Johnsen): Av Haffners geografi læst og repetert Asia, Australia, Afrika og Amerika. Norge, som var lært i 1ste kl., repetert. Karter over tre av verdensdelene blev tegnet.

III b & c. (Holstad): Av Haffners geografi læst og repetert: Asien, Australien, Afrika og Amerika. Den fysiske og matematiske geografi samt „Vinder og strømmer“ gjennemgaat.

IV a & b. (Opsahl): Haffners lærebok repetert.

Naturkundskap.

I a. (Johnsen): Efter Sørensens lærebøker er læst og repetert av dyreriket fra begyndelsen til froskene, side 98, og av planteriket fra begyndelsen til side 43; 20 planter. En del planter er samlet og presset.

I b. (Frk. Andersen og hendes vikarer): Efter Sørensens lærebok i zoologi læst fra begyndelsen til krypdyrene. Sørensens botanik til side 43. 20 planter. En del planter samlet og presset.

I c. (Holstad): Av Sørensens botanik læst og repetert typeplanterne. Gjennemgaaelse efter levende eksemplarer. Litt om planternes ydre bygning.

Av Sørensens zoologi læst og repetert fra begyndelsen til krypdyrene.

II a. (Holstad): Botanik: Beskrivelse av en del almindelig forekommende planter etter levende eksemplarer. Indøvelse av planternes inddeling i klasser. Efter Sørensens lærebok læst plantens almindelige deler, samt nogen plante-

familier. Litt plantestemmelse etter flora. Anlæg av herbarium. Zoologi: Læst og repetert fra krypdyrene ut boken.

II b. (Augdahl): I høst- og vaartiden læst og repetert Sørensens botanik fra oversikt over planternes ydre deler til græsfamiljen, med stadig benyttelse av levende planter. Herbariet øket.

Læst og repetert Sørensens zoologi fra leddyrenes række ut boken.

III a, b & c. (Holstad, frk. Andersen, senere Augdahl og Olden): Læst ut og repetert pensum i Sørensens zoologi og botanik. Botanisk ekskursjon. Andresens fysik til læreren om lys.

IV a & b. (Holt): Læst og repetert Andresens fysik og Knudsen & Falck: „Det menneskelige legeme I.“

Matematik.

I a. (Suleng): Nicolaisens regneskole 2det hefte fra 13de trin (brøk). Johannesens regnebok 3die hefte: Enkelt reguladetri. Forberedende øvelser i geometri etter Eliassens hefte 1. og hefte 2 til nr. 50.

I b. (Johnsen): Efter Nicolaisens regnebok 2det hefte er brøklæren indøvd; enkelt — og en del stykker av sammensat -- reguladetri gjennemgaat etter Ole Johannesens regnebok 3die hefte.

(Olden 1 t.): Forberedende geometriske øvelser etter Eliassens bok, hvor man i andet hefte rak noget av flateberegningen, derimot ikke likedannethet.

I c. (Frk. Andersen, kapt. Gunvaldsen): Praktisk regning: Opløsning av tal i deres enkelte faktorer, mindste fælles multiplum, største fælles maal, forkortning av brøk, addition, subtraktion, multiplikation og division. Enkelt reguladetri. Forberedende øvelser i geometri 1 t. ug. 1ste halvaar og 2 t. ug. 2det halvaar, efter Eliassens forb. geom. øvelser til punkt 50.

II a. (Suleng): Efter Ole Johannesens regnebok 3die hefte enkelt og sammensat reguladetri, procentregning og lettere opgaver i rente- og delingsregning. Av Ole Johannesens aritmetik gjennemgaat det væsentligste av 1ste bok. Alfsens geometri fra begyndelsen til cirkelen (67). Skriftlige hjemmearbeider og øvelser paa skolen et par gange ukentlig.

II b. (Augdahl): Ole Johannesens regnebok 3die hefte: Sammensat reguladetri, procent- og renteregning.

Ole Johannesens aritmetik fra begyndelsen til tals delelighet — med enkelte forbrigaaelser.

Alfsens plangeometri til mangekanter læst og repetert. Konstruktions- og beregningsopgaver, paa skolen og hjemme.

III a. (Holt): Geometri: Efter Alfsens lærebok læst og repetert fra mangekanter til cirkelberegnung.

Aritmetik og algebra: Efter O. Johannesens lærebok læst og repetert fra 2den bok til ligninger med 3 ubekjendte.

Praktisk regning: Efter O. Johannesens regnebok 3die del: Renteregning, diskontoregning, delingsregning, og 80 av de blandede opgaver.

III b. (Frk. Andersen: senere delt mellem Holt, Augdahl og Olden): Johannesens Aritmetik fra „division“ til og med ligninger med to ubekjendte.

Alfsens geometri fra „mangekanter“ til „rette liniers forhold“.

Praktisk regning etter Johannesens regnebok fra rentes-regning til og med delingsregning. Nogen slateberegnung.

III c. (Olden): Johannesens aritmetik fra „division“ (1ste bok) til „ligninger med to ubekjendte“; desuten proporsjonslæren.

Alfsens geometri fra „mangekanter“ til „rette liniers forhold“.

Praktisk regning: Opgaver av forskjellig art etter Johannesens 3die og 4de hefte, dog uten veksler, obligationer, kegler og pyramider. 1 gang ukentlig i to sammenhængende timer skrifflig paa skolen. Hjemme-opgaver.

IV a. (Augdahl): Praktisk regning: Blandede opgaver efter Ole Johannesens regnebok 3de hefte; legemers beregning efter sammes regnebok 4de hefte, og regnskapsførsel efter Klingenberg's Opgaver.

Ole Johannesens aritmetik fra ligninger og ut. Repetition av hele pensumet.

Alfsens plangeometri fra forhold mellem linjer og ut. Hele boken repetert. Konstruktions- og beregningsopgaver. paa skolen og hjemme.

Blandede opgaver i praktisk regning, aritmetik og geometri, væsentlig efter Petersens opgavesamling, paa skolen og hjemme.

IV b. (Olden): Johannesens aritmetik fra „ligninger med to ubekjendte“ og ut boken. Alfsens geometri fra „rette liniers forhold“ og ut boken. Repetition av begge bøker. I praktisk regning opgaver, væsentlig efter Petersens repetitionsopgavesamling. I gang ukentlig i to sammenhængende timer skriftlig. Hjemmeopgaver.

Skrivning.

I a, b & c. (Augdahl, Jahr, Ecktell (til jul*)): Skraaskrift etter Christies skrivebok 3.—4. hefte.

II a & b. (Augdahl, Ecktell*), Gunvaldsen, frk. Coll): Christies skrivebok h. 5.—6.

Tegning.

I a. (Suleng): Regulære mangekanter og cirkler, samt flate ornamenter efter Petersens fortegninger og Schmiedts Wandtafeln.

I b. (Olden): Ved sygdom hindret fra at gi meddelelse om sit arbeide.

*.) Telegrafist Ecktell frasagde sig fra nytaar sine 3 skrivetimer, der blev overtat av Augdahl, Hartvig og kapt. Gunvaldsen.

I c. (Augdahl): Ret- og krumlinjede figurer efter optegning og forklaring paa skoletavlen. Senere er benyttet Petersens og Schmiedts vægplancher samt forlæggerblade.

II a & b. (Augdahl, Holstad): Petersens tegneapparat og andre fortegninger. Forlæggerblade av forskjellige verker som forberedelse til perspektivtegning.

III a & b. (Augdahl): Perspektivtegning efter det normerte modelsæt og enkle bruksgjenstande.

III c. (Olden): som ovenfor (I b).

IV a & b. (Augdahl): Fortsat perspektivtegning. Sammensstiller og bruksgjenstande. De fleste elever har skyggelagt sine tegninger.

Haandgjerning.

A. Gutter (Eriksen, senere Hartvig og Gundersen).

I. Kjengeruds sløidtegninger 4.—5. trin.

II. Sammes 6. trin.

III. Sammes 6.—7. trin.

IV. Utvalg av sammes 7.—10. trin. Repetition av 6. trin.

B. Piker.

I. (Frk. Andersen, frk. Coll): Indøvelse av rynkning og paasætning av linning med baand. Et litet forklæ med rynkekappe og skraalinning. Strømpestrikning.

II. (Frk. Andersen, frk. Coll): Indøvelse av indresøm paa skraa, rynkning og paasætning av linning. Et linnet.

III. (Frk. Irgens): Strikning: En strømpe. Søm: Stopning paa kongres. Lapning paa rutet tøi. Forskjellige utfyldningsarbeider.

IV. (Frk. Irgens): Mønstertegning og klipning. Forøvelse til linnet. Et linnet eller et par benklær klippet og sydd. Repetert forøvelser til strømpen. Tegning og beregning av strømper. Utfyldningsarbeider i engelsk søm, bluser av let og enkel façons, badedragter eller friserkaaper.

Haandarbeidsutstilling 24. mai.

Gymnastik.

A. Gutter (kapt. Gunvaldsen).

I: Bentzens tabeller VI—IX, foruten det fornødne av tabel I—V.

II: Bentzens tabeller VIII—XI.

III: — — X—XIII.

IV: — — XII—XIV, samt en del øvelser i tab. XV og XVI. Repetition av middelskole-pensumet.

Samtlige partier idrætsøvelser — fotball, langball m. v.

III. Skytning: Forberedende skyteøvelser og 30 skud med 0.5 gr. ammunition mot salonskive paa 15 m. avstand.

IV. Forberedende skyteøvelser, samt 30 skud med 4 gr. ammunition paa 100 m. avstand.

Sammendrag

av skytning med 0.5 (4) gr. skoleammunition i skoleaaret

19⁰⁹/₁₀ ved Arendals off. skole.

Klasse	Antal gutter	Avstand m.	Liggende med støtte		Liggende frihånd		Knæ- staaende		Staaende	
			Antal skud	Point- sum	Antal skud	Point- sum	Antal skud	Point- sum	Antal skud	Point- sum
IV mid.	29	100	290	1850	145	677	290	1168	145	503
III —	29	15	290	1720	145	702	145	619	290	1110

B. Piker (frk. Irgens).

I—III. Gjennemgaat de fleste øvelser i Bentzens tabeller til og med tabel XII.

Gymnastikopvisning 30. april.

Sang (organist Olsen, sogneprest Well).

I—III: Behrens' sanglære for folkeskolen 2.—3. trin. Hagenes sangbok. Ottesens plancheverk. Landstads salmebok.

IV. piker: Se under gymnasiet.

B. Gymnasiet.

Religion.

1 g. (Zwigmeyer, Woll): Efter Klavenes' bibellære gjennemgaat til og med prof. Esaias. Derefter kirkehistoriske foredrag til reformationen.

2 g. (Winterthun): Utvalgte kapitler av Johannes' evangelium, Romerbrevet og Johs' aabenbaring — 1ste Peters brev. Indledning til Romerbrevet og 1ste Peters brev.

3 g. (Winterthun): Foredrag over kirkens historie i Norge fra Sverres tid til reformationen. Foredrag i tilslutning til Gustav Jensens „Kristenlære“. Derhos religionshistoriske foredrag om: 1) øst-asiatiske, 2) vest-asiatiske og 3) europæiske religioner. Foredragsmæssig gjennemgaat en del av den græske mytologi.

Norsk.

1 g. (Jahr): Av D. F. Knudsens Utvalg av norsk litteratur: A. Munch: Kongedatterens brudefærd. Bjørnson: Olav Haraldson, Norges konge. Jacob B. Bull: Kristian den anden i Bergen. Jonas Lie: Evina Feier. Alex. Kielland: Skipper Worse. Ibsen: Ørnulf fra fjordene. En stille kjæmper. Efter Pauss og Lassens læsebok: Erasmus Montanus, med en utsigt over Holbergs forfattervirksomhet. Det moderne dramas utvikling, med en utførlig redegjørelse for den Holbergske komedies stilling til den ældre og yngre komedie. Kongsemnerne etter D. F. Knudsens utvalg. Ca. 40 sider av Lies „Trold“, og 30 sider av Bjørnsens „Arne“. I de sidste uker av skoleaaret er i alt anvendt 6 timer til litt svensk litteratur etter Lindvalls Svensk Läsebok för Realskolans 6te klass.

Landsmaal: Efter D. F. Knudsens Norsk litt. for gymnasiet I, 2den avd.: Per Sivle: Berre ein hund. Garborg: Or „Haugtussa“. Gud signe Norigs land. 10 sider av „Knuðahei-brev“. Jens Tvedt: Knut Eik, Sævargard. Vetle

Vislie: Varsl. Hægstsads „Norsk maallæra“ fra beg. til og med sterke verber. En diktat — i de sidste 3—4 maaneder en gjenfortælling — hver uke. Efter Hofgaards litteraturhistorie er læst og repetert biografier av de i aaret læste forfattere:

Stiler: 1. Et uveir. 2. Havet gir meget og tar meget. 3. Hvorfor besøker saa mange fremmede turister vort land? 4. En fremstilling av handlingens gang i „Hærmændene paa Helgeland“. 5. Olav den helliges betydning for det norske folk. 6. Selvvalgt opgave. 7. En tur gjennem skogen en vinterdag. 8. Gjenfortæl kortelig indholdet av „Erasmus Montanus“. 9. Perserkrigene, deres aarsaker og følger for grækerne. 10. Hvilke fordeler og farer følger der med selskapelighet? 11. Hvilken nytte kan byfolk ha av et ophold paa landet? 12. Skogplantningens landsgavnlige og opdragende betydning. 13. Oversættelse fra engelsk (The Murder of Ritzio). 14. Giv en fremstilling av de viktigste av de omstændigheter som førte til romer-republikens overgang til keiserdømme. 15. Hvorfor lægger vi slik vinn paa at lære fremmede sprog? (Eksamensstil).

2 g. (Rektor): Læst Henr. Ibsen: Av „De unges forbund“ (Pauss & Lassens læseb. IV, 2). Av D. F. Knudsens utvalg av lit. for gymnasiet: E. Sundt: „Bare en simpel mand“, Helland: „Norges fjeld“, Hagemann: „Norges skoger“, Welhaven: „Protesilaos“, Bjørnson: „Bergliot“, J. Lie: „Juhlegutten“, Al. Bugge: „Vikingetiden“.

Av A. E. Erichsen: Norsk læsebok IV, 1: „Hellig Olavs veddefart“, Kingo: „Hver har sin skjæbne“, P. Claussøn: „Norges bjergbygning“, Holberg: „Discordia paa den høie skole“, P. Dass: „Nordlands elementer etc.“, Tullin: av „Maidagen“.

Av J. F. Knudsens utvalg II (landsmaal): Garborg: „I heiæne“ I—V, or „Haugtussa“, „Norrigs land“, Blix: „Vaarsalme“, Vislie: „Gasten“, Koht: „Fredstanken i Noregs sogo“.

14 sider svensk lit. i Pauss & Lassens læseb. III, 3.

Spr.-histor. linje: Homer: „Iliaden“ VI og „Odysseen“ V (Pauss & Lassens læsebok IV, 2), Cervantes: „Don Quixote“ (P. & L. IV, 2), Sofokles: „Antigone“ (Brun & Ullmann: Europ. digtn.), Horats: „Tilfredshet“, Ovid: „Filemon og Baukis“ (B. & U.: Eur. digtn.), samt 12 s. svensk lit. i P. & L.s læseb. III, 2.

Læst og repetert av Hofgaards litteraturhistorie s. 30—97 og s. 125—134.

Diktert og lært: a) en kort oversigt over de viktigste troper og figurer, b) en knap utsigt over digtartene.

Stiler: 1. Gode samfærdsmidlers betydning for et land. 2. Vigtigheten av at ha en ukentlig hviledag. 3. De dansk-norske folkeviser, deres bevarelse og værd (skolestil). 4. Hvilke egenskaper er det som især betinger sandt venskap, og gir det værd? 5. Hvilken sammenhæng er der mellem vort lands næringsveier og dets naturforhold? 6. Utsigt over Frankrigs historiske utvikling fra ca. 1200 til 1483; sammenlignet med forholdene i England (skolestil). 7. Europas naturlige fortrin fremfor de andre verdensdele. 8. Hvorfor er det viktig at de unge opøves i haands-arbeide? 9. Er det sandt at der skal en sterk ryg til at bære gode dager? 10. Utsigt over Englands historie 1603—89 (skolestil). 11. Om morskapslæsning og dens værd. 12. Kristian IV's personlighet og politik; forhold i Norge paa hans tid (skolestil). 13. Nyttet av gode sprodgundskaper. 14. Middelhavet og dets historiske betydning. 15. De viktigste betingelser for at et ungt menneske kan komme frem i verden. 16. Hvordan har mennesket forstaat at gjøre sig jorden underdanig, og hvilke ændringer av naturforholdene er derved bevirket? (eksamensopgave).

Derhos et par oversættelser fra landsmaal og svensk.

3 g. r. & s.. (Waage): Av D. F. Knudsens „Utvalg av norsk litteratur for gymnasiet“ I. 1. læst av Bjørnson: „I skoledagene“, „Naar blev det rigtig morgen?“ Av Ibsen: „En stille kjæmper“. Av Kielland: Av „Skipper Worse“.

Av andre utvalg læst av Ibsen: „Paa Akershus“, „En broder i nød“, „Troens grund“, „Mindets Magt“, „Brændte skibe“. Landsmaal: Av norske folkeviser I (utg. ved Th. Lammers) læst: „Draumkvæde“, „Roland og Magnus kongjen“. I *særtimen for 3 g. spr.* læst: Sokrates' forsvar ved Platon (nyeste utgave ved J. Aars). *Oldnorsk*: Av Nygaards utvalg: Balders død, Lokes straf, Hávamál. I *særtimen for 3 g. spr.*: Asbjørn Sel-bane. Trymskvida. Haakon den godes død.

Det hele artiumspensum i riksmaal (med europæisk litteratur for 3 g.spr.), landsmaal og oldnorsk repetert. Nygaard: Om sproget i Norge repetert. Av Hofgaards litteraturhistorie læst s. 151 (Romantik og realisme) til s. 171 (boken ut). Repetition av hele boken. Om litteraturartene læst og repetert etter „tillæg“ i Broch og Seips litteraurhistorie.

Stiler: 1. Turisttrafikken, dens lys- og skyggesider. 2. Hviledagens betydning for menneskelivet. 3. Hvilke omstændigheter bidrog til Sveriges magtutvikling i det 17de og dets tilbakegang i det 18de aarhundrede? 4. En sammenligning mellom Bjørnson og Ibsen. 5. Det engelske folks verdenshistoriske betydning. 6. Pressen i vor tid; dens betydning og ansvar (tentamen). 7. Harald Haarfagres verk og dets betydning. 8. Frankriges magtstilling og dets indflydelse i Europa i Ludvig XIV.s tid (tentamen). 9. Hvad bør bevæge os til overbærenhet i vore dommer om andre? 10. Lys- og skyggesider ved vor tids foreningsvæsen. 11. Henrik Wergelands betydning for vor nationale utvikling (paa skolen). 12. Hvilke betingelser har Tyskland for tiden for at vinde et hegemoni i Europa, og hvilke har det ikke? 13. Hvilke omstændigheter begunstiget dannelsen av et romersk verdensrike?

Tysk.

1 g. (Hartvig): Statarisk er læst: Erlkönig, Heidenträume, Der Schatzgräber, Der gute Kamerad, Zur Gesch. des 30jähr. Krieges: Anfang des Krieges, Wall.'s Aufreten, Wall.

in seiner Erniedrigung, Der Zauberlehrling, Der Sänger, Der Ring des Polykrates, Des Sängers Fluch, Die Rache, Loreley, Die Grenadiere, Die Bürgschaft, Der Handschuh, Belsazar, Wall's Wiedererhebung, Wall. nach der Schlacht bei Lützen, Wall's Tod. Kurzorisk læst: Wie Meisensepp gestorben ist og Der stumme Ratsherr til pag. 245. Grammatik efter behov. Skriftlige arbeider hver uke.

2 g. (Bødtker): Av Gundersens „Tysk for gymnasiet“ ca. 50 sider statarisk, ca. 45 sider kurzorisk, 3 stiler hjemme eller paa skolen hver maaned.

3 g. (Rektor): Læst ut og repetert det statariske pensum i Gundersens „Tysk for gymnasiet“, med en avkortning svarende til indledningerne, og med forbigaadse av „Wallensteins Lager“; istedet er læst Schillers „Wilh. Tell“ I Aufz. & V Aufz. 2.—3. Scene.

Læst ut det foreskrevne side-tal av kurzorisk læsning (deribl. en del av „Biographische Notizen“ i Gundersens „Tysk f. gymnasiet“).

Repetert hovedpunktene av syntaksen i Løkkes kortfattede grammatik. Læst stykket om de modale hjælpeverber i Kristiansens stiløvelser.

Hver maaned 2 gjenfortællinger (den ene paa skolen) og 1 stil.

Engelsk.

1 g. (Jahr): Av Brekke og Westerns Utvalg er læst: Drake's Voyage, The Revenge, The Private of the Buffs, David Copperfield, The Murder of Ritzio, The Voyage of the Mayflower, Mr. Pickwick's Trial, Charles Gordon. Repetition. Engelsk syntaks repetert etter Herrestads gramm. En gjenfortæll. om uken. Av og til reproduktion av et læst stykke.

2 g. r. (Hartvig): Av artiumspensumet læst: Charles I and Parliament, Impeachment of the five Members, Landing of William of Orange, William and Mary accept the Crown, The Crimean War, Last Sitting of Parliament in 1629,

samt 5 sider av *Rise of Methodism*. Repetition. Hver 4de time anvendt til kontrol av hjemmelæsning i „Called back“.

2 g. s. (Jahr): Det obligatoriske pensum efter Brekkes og Westerns utvalg læst og repetert. 40 sider valgfrit (*The Industrial Revolution in England*, Pitts Speech on the Taxation of the American Colonies, Ruskin: Duties of a Citizen, Carlyle: Two Men I Honour and no Third, John Knox) læst og repetert. Westerns Engelske institutioner s. 1—28. Til hjemmelæsning og ekstemporal benyttet Dickens: *A Christmas Carol*. Et skriftlig arbeide om uken.

3 g. r. (Jahr): Anderssen og Eitrems utvalg av eng. klassikere: Walter Scott: *The Tournament*, Byron: *The Ocean*, Th. Hood: *The Song of the Shirt*, George Meredith: *Dirge in Woods*, Dickens: *Mr. Minns and his Cousin*.

Repetition av eksamens-pensumet.

3 g. s. (Holmesland): Læst og repetert det i reglementet fastsatte utvalg av Anderssens: *A short History of English Literature*, av *The Merchant of Venice* (Collins utg.), og av Anderssen og Trøans Engelsk litteratur i utvalg. Av sidstnævnte bok er læst som valgfrit stof: *On Travels* (Bacon), *On Unlicensed Printing* (Milton), Johnson's *Dictionary* (Chesterfield), *The Deserted Village* (Goldsmith), *Childe Harold's Farewell to his Country*, *On the Eve of Battle* (Byron), *Vanity Fair* (Thackeray), *Marching Along*, *Incidents of the French Camp* (Browning). Dernæst er hele anden klasses pensum repetert. Av grammatikken er repetert formlæreren og viktige dele av syntaksen. Westerns Engelske institutioner repetert.

Av romanen *John Halifax* er læst som hjemmelæsning og ex tempore s. 120—240.

Et skriftlig arbeide hver uke.

Fransk.

1 g. (Holmesland): Av A. Trampe-Bødtker og Sig. Høsts lærebok i fransk for begyndere læst og repetert fra begyndelsen til s. 80, med tilsvarende grammatik.

2 g. spr. (Opsahl): Læst statarisk fra side 12 (La Dernière Classe) til side 102. Derav repetert til side 73. Læst ex tempore, dels av Trampe-Bødtker og Høsts læsebok, dels av Knudsen og Wallenis, ca. 40 sider. Oversettelse fra norsk til fransk. Læst Knudsens grammatik til „Præpositioner“.

Reallinjen: Læst stat. side 12—43 og side 73—102. Repetert de første stykker til side 43. Grammatik som den sprogl.-hist. linje.

3 g. r. (Hartvig): Det samlede artiumspensum repetert, etterat der var læst til pag. 82 (avsnit II „Malade“ i stykket „La Cure de Misère“). Repetert grammatikken. Gjennemgaat 10 stilopgaver i tilslutning til grammatikklekse.

3 g. spr. (Hartvig): Fortsat pensum-læsningen fra forrige skoleaar; læst statarisk Les deux Moines, Histoire d'un Conscrit de 1813 og fortløpende til lærebokens pag. 153, hvorpaa det samlede artiumspensum er repetert. Likesaa repetert grammatikken. Ekstemporallæsning 1 time ukentlig. Av og til skriftlige opgaver.

Historie.

1 g. (Bødtker): Ræders oldtidens historie for gymnasiet læst og repetert.

2 g. (Rektor): Læst og repetert O. Alb. Johnsens Læreb. i middelald.s og i d. nyere tids historie, samt Johnsen & Pedersens Norges historie til ca. aar 1800.

Den *spr.-histor. linje* har av „Histor. læsn. for gymn.“ gjennemgaat nr. 1 (Oxford og Venezia), 2—3, 5—7, 10—11, av nr. 12 Magna Charta og Decl. of Rights.

3 g. (Oftedal): Den nyeste tids historie (fra 1815) efter Johnsens lærebok i verdenshistorie og Johnsen og Pedersens lærebok i Nordens historie. Det hele artiumspensum repetert.

Tarangers Norsk samfundslære læst og repetert.

I det spr.-historiske gymnasiums særtimer er gjennemgaat et utvalg av Østbyes „Historiske aktstykker“ og repetert

nogen av de hefter av „Historisk læsning tor gymnas.“ som blev læst i 2 g. Endvidere en noget utførligere gjennemgaaelse av den østerlandske og den græske kultur, av arbeiderbevægelsen, socialismen og anarkismen, og av unionsoplösningen i 1905.

Geografi.

1 g. (Olden): Haffners fysiske geografi læst og repetert.

2 g. (Olden): Steens matematiske geografi læst og repetert.

3 g. (Holstad): Haffners økonomiske geografi læst.

Repetert Haffners fysiske og Steens matematiske geografi. Tilslut repetert den økonomiske geografi.

Naturfag.

1 g. (Olden): Med Jolannesen og Nicolaysens lærebok som ledetraad er kemien gjennemgaat eksperimentelt. Knudsen og Falks: Det menneskelige legeme gjennemgaat. Repetition av begge bøker.

2 g. r. (Olden): Isaachsen og Holtsmarks fysik (3die utgave) 1ste del læst og repetert. Beregningsopgaver hjemme og paa skolen efter Holt og Schøyens samling. Nogen teoretiske opgaver paa skolen.

2 g. r. & spr. (Holt): Tekla Resvolds lærebok i botanik læst og repetert.

3 g. real. (Holt): Isaachsens lærebok. Læst elektricitetslæren, samt repetert det hele artiumspensum. Holt og Schøyens opgavesamling.

3 g. r. & spr. (Holstad): Emily Arnesens zoologi læst og repetert. Thekla Resvolds botanik repetert.

Matematik.

1 g. (Suleng): Ole Johannesens aritmetik for gymnasiet læst og repetert til rækker.

Alfsens geometri for gymnasiet læst og repetert. Skriftlige hjemnearbeider og øvelser paa skolen hver uke.

2 g. real. (Holt): Guldbergs trigonometri og stereometri læst og repetert.

Guldbergs analytiske geometri læst og repetert til hyperbelen.

2 g. spr. (Holstad): Av Johannesens aritmetik læst og repetert rækker og annuiteter. Johannesens trigonometri læst og repetert med overspringelse av § 10.

Skriftlige opgaver én gang hjemme og én gang paa skolen hver uke.

3 g. real. (Suleng): Guldbergs analytiske geometri fra hyperbelen. Holsts aritmetiske rækker. Det hele artiumspensum repetert. Et skriftligt hjemmearbeide hver uke, og skriftlige øvelser paa skolen i to sammenhængende timer hver uke.

3 g. spr. (Holstad): Guldbergs stereometri læst. Repetert det hele pensum. Skriftlige opgaver hjemme op paa skolen én gang ukentlig.

Tegning.

1 g. (Augdahl): Perspektivtegning efter det for klassen bestemte sæt modeller. Skygning.

2 g. real. (Holt): Grundrids og omrids av legemer og flater i forskjellige stillinger. Benyttet som opgavesamling A. Petersens lærebok i projektionstegning.

3 g. real. (Suleng): Største delen av de til artium hittil givne opgaver konstruert, og optrukket med tusch; det sidste som hjemmearbeide.

Gymnastik (kapt. Gunvaldsen).

1—3 g. Bentzens tabeller XV—XXII, samt en del øvelser i tab. XXIII—XXV. Fotball, langball, stavsprang og andre idrætsøvelser. Floretfeglning.

1—3 g. Skytning; Forberedende skyteøvelser samt 30 skud med 4 gr. ammunition paa 100 m. avstand.

Sammendrag
av skytning med 4 gr. skoleammunition i skoleaaret
 $1909/10$ ved Arendals off. skole.

Klasse	Antal gutter	Avtstand m.	Liggende med støtte	Liggende frihånd	Knæ- staaende	Staaende				
			Antal skud	Point- sum	Antal skud	Point- sum	Antal skud	Point- sum	Antal skud	Point- sum
3. g. . .	4	100	40	269	20	142	40	275	20	102
2. " . .	10	100	100	689	50	330	100	517	50	241
1. " . .	7	100	70	456	35	171	70	278	35	72

Sang.

1—3 g. & piker i IV md. (sogneprest Woll): Øvelser i musikteori og tonetræfning; sunget to- og trestemmige sanger (pikerne), samt nogen førstemmige sanger (blandet kor). Enkelte enstemmige sanger. Forskjellige kilder benyttet ved siden av Koppangs sangverk.

VII. Liste

over de i skoleaaret 1909—10 brukte lærebøker.

A. I middelskolen.

Religion.

- I—III. Bruns og Platous bibelhistorie. Sverdrups forklaring.
IV. Bangs kirkehistorie.

Norsk.

I.	Pauss og Corneliusens læsebok I.
Hofgaards: „Norsk skolegramatik“.		
II.	Pauss og Corneliusens læsebok II	samme	grammatik.
III.	Pauss og Lassens		
IV.		III	

Tysk.

- I. Knudsen og Kristiansen: Lærebok i tysk for begyndere.
Løkke: Tysk grammatik ved Johanssen.
- II. B. Gundersen: Tyske læsestykker for middelskolen I.
For 2den middelklasse.
Løkke: Tysk gram. v. Johanssen.
Western: Øvelser i tysk for 2den middelklasse.
- III. Gundersen: Tyske læsestykker II.
Løkke: Tysk gram. v. Johanssen.
Kristiansen: Nye tyske stiløvelser.
- IV. Gundersen: Tyske læsestykker III.
Løkke: Tysk gram. v. Johanssen.
Kristiansen: Nye tyske stiløvelser.
Bjørset: Tysk vokabular.

Engelsk.

- II. Brekkes lærebok for begyndere.
- III—IV. Brekke: Ny engelsk læsebok for middelskolen.
Herrestad: Engelsk grammatik.

Historie.

- I—IV. Ræder: Historisk lærebok for middelskolen.

Geografi.

- I—IV. Haffner: Geografi for middelskolen.

Naturkundskap.

- I—II. Sørensen: Lærebok i botanik for middelskolen.
Sørensen: Lærebok i zoologi for middelskolen.
- III. Sørensen: Botanik for middelskolen.
Sørensen: Zoologi for middelskolen.
Andresen: Lærebok i fysik.
- IV. Andresen: Lærebok i fysik.
Knudsen og Falk: Det menneskelige legeme I.

Matematik.

- I. Nicolaisens regnebok, 2det hefte.
 II—III. Ole Johannessen: Lærebok i aritmetik og algebra.
 Ole Johannesen: Regnebok, 3dje hefte.
 Magnus Alfsen: Plangeometri for middelskolen.
 IV. Ole Johannesen: Praktisk regnebok, 3dje og 4de
 hefte.
 Ole Johannesen: Lærebok i aritmetik og algebra.
 Magnus Alfsen: Plangeometri for middelskolen.
 Klingenbergs: Veiledning i simpel regnskapsførsel.

Skrivning.

- I—II. Christies skrivebøker.

Tegning.

- I—II. Harald Petersens tegneapparat, 2den og 3dje gruppe,
 og forskjellige andre fortegninger.
 III—IV. Det for middelskolen normerte sæt kladser og
 bruksjenstande.

Sang.

- J. D. Behrens: Sanglære for folkeskolen, II & III trin.
 Hagene: Sange. Landstads salmebok, og „Nokre salmar“
 med melodier.

B. Gymnasiet.*Religion.*

- 1—2 gkl. Bibellære av Klaveness.
 3 „ G. Jensens kristenlære.

Norsk.

- 1 gkl. Pauss og Lassens læsebok IV 1—2.
 D. F. Knudsen: Norsk lit. for gymnasiet I, 1. Riks-
 maal. I, 2. Landsmaal.
 Hofgaards literaturhistorie.

- 2 gkl. Pauss og Lassens læsebok IV 1—2.
 D. F. Knudsen: Norsk lit. I, 1—2.
 Brun & Ullmann: Europæisk digtning.
 Nygaards „Sproget i Norge“ og begynderbok i oldnorsk.
 Hofgaards literaturhistorie.
- 3 „ Pauss og Lassens læsebok IV 1—2.
 D. F. Knudsen: Norsk lit. I, 1—2.
 Norske folkeviser ved Lammers I—II.
 Aars: Sokrates.
 Nygaards begynderbok i oldnorsk.
 Nygaards utvalg av den norrøne litteratur.
 Nygaards „Sproget i Norge“.
 Hofgaards literaturhistorie.

Fransk.

- 1 gkl. Trampe Bødtker og Høst: Lærebok for begyndere.
 Knudsens grammatik.
- 2—3 gkl. Trampe Bødtker og Høst: Franske læsesetykker
 for gymnasiet. Knudsens grammatik.

Engelsk.

- 1 gkl. Brekke og Western: Utvalg av engelske forfattere
 for 1ste klasse. Knaps grammatik.
- 2 „ Brekke og Western: Utvalg av engelske forfattere
 for det sproglig-historiske gymnasiums 2den og 3dje
 klasse. Knaps grammatik.
- Brekke og Western: Utvalg av engelske forfattere
 for realgymn.
- Anderssen og Trøan: Utvalg av engelske klassikere
 for gymn.
- Western: Engelske institutioner.
- 3 „ Brekke og Western: Utvalg av engelske forfattere
 for det sproglig-historiske gymnasiums 2den og 3dje
 klasse, og: Utvalg for realgymn.
- Shakespeare: *The Merchant of Venice* ved Collin.

Anderssen og Trøans utvalg. Knaps grammatik.
 Western: Engelske institutioner.
 Otto Anderssen: A Short History of English
 Litterature.

Tysk.

1–3 gkl. Gundersen: Tysk for gymnasierne. Løkkes
 grammatik.

Historie.

1 gkl. Ræder: „Lærebok i oldtidens historie“.
 O. A. Johnsen: „Lærebok i middelalderens historie“.
 2–3 gkl. O. A. Johnsen: „Lærebok i verdenshistorie for
 gymnasiet“. I—III.
 Johnsen og Pedersen: Norges historie for gym-
 nasiet (i 2. gkl.)
 Ræder: „Historisk lærebok for middelskolen.“
 Raabe: „Lære- og læsebok i Norges og Nordens
 historie“.
 Utvalg av „Historisk læsning for gymnasiet“.
 Taranger: Norsk samfundslære.

Geografi.

1 gkl. Haffner: Lærebok i fysisk geografi.
 2 „ Axel Steen: Matematisk geografi for gymnasiet.
 3 „ Haffner: Økonomisk geografi.

Naturkundskap.

1 gkl. Johannesen og Nicolaysen: Lærebok i kemi.
 Knudsen og Falk: Det menneskelige legeme II.
 2 „ Thekla Resvold: Botanik.
 3 „ Emily Arnesen: Lærebok i zoologi for gymnasiet.
 2 og 3 g. real. Isaachsen: Fysik. Holt og Schøyens opgaver.

Matematik.

- 1 gkl. Ole Johannessen: Aritmetik og algebra for gymnasiet.
 Magnus Alfsen: Plangeometri for gymnasiet.
 Petersens logaritmetabel.
- 2 „ real. De samme bøker. Derhos: Guldbergs stereometri og anlyt. geometri.
- 2 „ spr. Ole Johannesen: Aritmetik.
 Ole Johannesen: Trigonometri
- 3 „ real. Som 2 g. real., samt dr. Holst: Høiere rækker.
- 3 „ spr. Som 2 g. spr., samt Guldbergs stereometri og
 Petersens opgavesamling.

Tegning.

- 1 gkl. Det for klassen bestemte sæt modeller, samt bruks-gjenstande.
- 2—3 g. real. A. Petersen: Projektionstegning.

Sang.

O. Koppang: Samling av firstemmige sanger for blandet kor. Blix: Nokre salmar. Thv. Lammers: Norske folkemelodier.

VIII. Avgangsprøver.**A. Middelskole-eksamen.**

1908.

Følgende 46 anmeldte elever bestod prøven:

Alfred Akselsen (Tf.), Alf Bakke (M.tf.), Sigvald Bakke (Tf.), Ivar Bentzen (Tf.), Einar Blakstad (Tf.), Christoph. Christophersen (M.tf.), Nils Coll (M.tf.), Jens Flørenæs (Tf.), Kristian Bergvold Gjeruldsen (÷ tysk), Lars Gundersen (÷ tysk), Harry Hagen (Tf.), Eiv. Hammer (M.tf.), Hans Hansen (÷ tysk), Math. Jacobsen (M.tf.), Nikolai Jacobsen

(Tf.), Har. Johnsen (÷ tysk), Julius Mortensen (Tf.), Sverre Nilsen (Tf.), Edvard Omholt (÷ tysk), Arnljot Ottesen (Tf.), Alf Paulsen (÷ tysk), Jac. Styrmoe (÷ tysk), Johan Suleng (M.tf.), Finn Svendsen (M.tf.), Wil. Terjesen (Tf.), Albert Huldt Ugland (Tf.), Edv. Holmann Walbeck (Tf.), Leif Ødegaard (M.tf.), Fritjof Økland (Mtf.), Gudrun Christensen (Tf.), Sigrid Falk-Larsen (Tf.), Johanne Frøstrup (Tf.), Margrethe Gjeruldsen (÷ tysk), Anne Kathr. Haadem (Tf.), Elisab. Hagen (Tf.), Dagny Høyter (Tf.), Marie Joh. Jensen (Tf.), Salvine Jensen (M.tf.), Hanne Kløcker (Tf.), Inga Lie (M.tf.), Jensine Olsen (M.tf.), Sigrid Reiersen (÷ tysk), Astrid Ring (M.tf.), Jenny Tellefsen (Tf.), Martha Torstensen (Tf.), Anna Ulsted (Tf.).

Tillægsprøve i tysk blev tat af Rolf Blakstad, Alf Larssen og Johan Dalin, som alle fik Tf. saavel ved den skr. som ved den mundtl. prøve.

1909.

Samtlige 38 anmeldte elever bestod prøven:

Leif Blakstad (M.tf.), Hans W. Danielsen (Tf.), Gunnar Falk-Larsen (M.tf.), Ragnar A. Gabrielsen (÷ tysk), Rolf Gundersen (Tf.), Edv. B. G. Harboe (M.tf.), Simon Holmesland (M.tf.), John B. Jacobsen (Tf.), Alfred W. Jensen (÷ engelsk), Johan Johnsen (Tf.), Har. Juell (M.tf.), Karl M. Karlsen (M.tf.), Edv. O. Knudsen (M.tf.), Karl G. Knudsen (Tf.), Alb. B. W. Larsen (Tf.), Hans W. Lund (M.tf.), Thom. Møller (Tf.), Ivar W. Oftedal (S.tf.), Alf Taraldsen (Tf.), Olaf Tellefsen (Tf.), Trygve Terjesen (Tf.), Ivar Thorsen (Ng.tf.), Albert Toft (÷ tysk), Christof. N. H. Ugland (Tf.), Ulricka F. M. Aalholm (M.tf.), Kirsten M. Agerholt (Tf.), Jussie B. Andersen (Tf.), Liv S. Baade (M.tf.), Signe M. Bing (Tf.), Ellen M. Bjørnløw (M.tf.), Anne G. Gjeruldsen (Tf.), Signe Gjeruldsen (Tf.), Eleonore M. Høibo (M.tf.), Elisa M. Kolle (M.tf.), Daisy S. Larsen (M.tf.), Agnes S. Madsen (Tf.), Hjørdis Singdahlsen (Tf.), Kirsten M. Svensningssen (Tf.).

Tillægsprøver i tysk blev tat av Chr. Bergvold (Tf., Ng.tf.), Har. Johnsen (Ng.tf., Tf.), Margrethe Gjeruldsen) M.tf., M.tf.). Sigrid Reiersen (Tf., Tf.).

1910.

49 anmeldte elever bestod prøven:

Christian Th. Boe (M.tf.), Reidar Christiansen (Tf.), Torgeir Fossestøl (M.tf.), Arne Fuglestved (M.tf.), Eilert B. Hanssen (Tf.), Julius E. Hanssen (Tf.), Arnfinn B. Hegge (Tf.), Knud K. Jacobsen (Tf.), Petter J. Jacobsen (Tf.), Sigurd H. Jensen (Tf.), Jacob G. Juell (Ng.tf.), Theodor Kaastrup (Tf.), Julius K. Kjersmeier (M.tf.), Arne Klem (Tf.), Johan Chr. M. Knudsen (Tf.), Ragnar T. Knutzon (Tf.), Erling Larsen (Tf.), Ole E. Larssen (÷ tysk), Olaf N. Mørland (Tf.), Vilheli Name (Tf.), Per Nævestad (Tf.), Bjørn Omholt (Ng.tf.), Oscar Fr. Smith (M.tf.), Josef M. Svensningsen (M.tf.). Birger Suleng (M.tf.), Ansgar Thorbjørnsen (Tf.), Camillo N. Thorsen (÷ tysk), Theodor Torstensen (Tf.), Bernt W. Waage (M.tf.). Einar Ødegaard (Tf.), Gunnar Ølnæs (Tf.), Margit J. Andersen (S.tf.), Emilie G. Augdahl (M.tf.), Valborg Bonnevieve (Tf.), Lilli M. Christensen (Tf.), Magni Engelbrethsen (Tf.), Astrid Hansen (Tf.), Karen J. B. Hansen (÷ tysk), Fredrikke M. K. Holfeldt (Tf.), Hilda M. Høyter (Tf.). Kirsten Jensen (Tf.), Ingrid M. Johnsen (Tf.), Ingeborg D. Jæger-Jensen (Tf.), Randi Omholt (Tf.), Sigrid Pedersen (M.tf.), Karen S. Ringvold (M.tf.), Synnøve Singdahlsen (Tf.), Ingeborg K. Strømberg (÷ tysk), Thora C. Svendsen (Tf.).

En elev var sykmeldt; en elev og en privatist bestod ikke den skriftlige prøve.

Tillægsprøver bestodes av Finn Baade (tysk: Tf., Tf.) og Alfred W. Jensen (engelsk: Ng.tf, Tf.).

Censorer ved skriftlig middelskole-eksamen, 6te kreds.

(A = Arendal, G = Grimstad, K = Kragerø, R = Risør, T = Tvedstrand)

1908

1909

1910

Norsk	Adj. Svensen (T)	Overl. Landgraff (G)	Adj. Kolle (A)
	Adj. Kristiansen (R)	Adj. Jahr (A)	Adj. Svensen (T)
	Suppl.: Overl. Landgraff (G)	Suppl.: Adj. Kolle (A)	Supp.: Overl. Sehjolberg (K)
Tysk	Overl. Sehjolberg (K)	Kand. Syversen (R)	Adj. Oftedal (A)
	Adj. Hartvig (A)	Overl. Hovind (T)	Adj. Kristiansen (R)
	Suppl.: Kand. Syversen (R)	Suppl.: Adj. Oftedal (A)	Supp.: Overl. Hovind (T)
Engelsk	Adj. Bruun (K)	Adj. Bruun (K)	Adj. Terland (G)
	Adj. Opsahl (A)	Adj. Holmesland (A)	Kand. Waage (A)
	Suppl.: Overl. Hovind (T)	Suppl.: Adj. Terland (G)	Suppl.: Adj. Hartvig (A)
Matematik ...	Overl. Suleng (A)	Overl. Warloe (R)	Adj. Ellingsen (K)
	Adj. Tonnesen (G)	Adj. Augdahl (A)	Overl. Holt (A) (IV a i Ar.)
	Suppl.: Adj. Augdahl (A)	Suppl.: Adj. Ellingsen (K)	Suppl.: Adj. Tonnesen (G) (Krg. & IV b i Ar.)
Tegning	Adj. Ellingsen (K)	Adj. Svensen (T)	Adj. Olden (A)
	Lærer Sæverud (R)	Lærer Sæverud (R)	Lærer Sæverud (R)
	Suppl.: Adj. Augdahl (A)	Suppl.: Adj. Olden (A)	Suppl.: Adj. Augdahl (A)
Skrivning....	Kand. Prytz (T)	Lærer Ruud (K)	Overl. Landgraff (G)
	Adj. Kaurin (A)	Kand. Prytz (T)	Adj. Augdahl (A)
	Suppl.: Overl. Landgraff (G)	Suppl.: Adj. Augdahl (A)	Suppl.: Adj. Jahr (A) (Ar. & Grst.)

Examen artium 1908

(spr.-historisk linje).

Fag	Norsk stil	Tysk skr.	Matem. skr.	Engelsk skr.	Norsk	Tysk	Engelsk	Fransk	Historie	Geografi	Naturtag	Matematik	Gymnastik	Hovedkar.
1. Holm, Marie.....	M.tf.	M.tf.	Ng.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Ng.tf.	M.tf.	Tf.		M.tf.
2. Love, Jorgen	S.tf.	S.tf.	S.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	S.tf.
3. Paulsen, Jorgen	M tf.	Tf.	Ng.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.
4. Bergan, Jørgen (priv., seminarist)		Ng.tf.	Tf.	Tf.										
5. Helgesen, Torleif Ansgar (privatist)	Tf.	Ng.tf.	Mdl.	Ng.tf.	(eksaminert i mundtl. fag i Kr.sand)						Tf.	Tf.		
6. Wold, Benjamin (hospitant, privatist)	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	(eksaminert i mundtl. fag i Kr.sand)						Tf.	M.tf.		

En privatist strok i tysk og matematik.

Examen artium 1909.

A. Reallinje.

Fag	Norsk stil	Tysk skr.	Matem. skr.	Fysik skr.	Norsk	Tysk	Engelsk	Fransk	Historie	Geografi	Naturfag	Matematik	Gymnastikk	Hovedkar.
1. Bonnevie, Trygve	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.ft.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.
2. Buschmann, Karl Gustav	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.
3. Dalin, Joh. Pet. S.....	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.
4. Fossestol, Gunleiv	Tf.	Tf.	Ng.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.
5. Hammer, Hans Gudbr. .	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.
6. Selmer-Olsen,SigurdAug.	Ng tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.		Tf.
7. Suleng, Marit	Tf.	M.tf.	Tf.	Ng.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.		Tf.
8. Svenningssen, Ambrosius	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M tf.

Examen artium 1909.

B. Spr.-historisk linje.

Fag	Norsk stil	Tysk skr.	Matem. skr.	Engelsk skr.	Norsk	Tysk	Engelsk	Fransk	Historie	Geografi	Naturfag	Matematik	Gymnastik	Hovedfag
1. Agerholt, Pet. Joh.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.
2. Coll, Augusta.....	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.
3. Egeberg, Knut.....	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.
4. Roscher,Fredr.Emil Adolf	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.
5. Selmer-Olsen, Rolf	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.
6. Torsen, Gunnar (privatist)	Tf.	M.tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Ng.tf.	Tf.	Tf.	Tf.

Examen artium 1910.

A. Reallinje.

Fag	Norsk stil	Tysk skr.	Matem. skr.	Fysik skr.	Norsk	Tysk	Engelsk	Fransk	Historie	Geografi	Naturfag	Matematik	Gymnastik	Hovedkar.
1. Haadem, Knut Løken ...	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.ft.
2. Nome, Christen	Tf.	Ng.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.
3. Zwigmeyer, Frithjof....	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.

En kandidat, som fik influenza, bestod ikke den skr. prove i matematik.

Examen artium 1910.

B. Spr.-historisk linje.

Fag	Norsk stil	Tysk skr.	Matem. skr.	Engelsk skr.	Norsk	Tysk	Engelsk	Fransk	Historie	Geografi	Naturfag	Matematik	Gymnastik	Hovedkar.
1. Aalholm, Mathias S.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.
2. Bakke, Gunbild B.	Tf.	Tf.	Mdl.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	Ng.tf.	Tf.	Tf.	Ng.tf.	Tf.	Tf.
3. Claussen, Ruth S.	M.tf.	M.tf.	Mdl.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.
4. Coll, Engel.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.
5. Fosse, Anna Johanna ...	Tf.	Tf.	Tf.	Ng.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.
6. Knudsen, Anne Marie ...	Tf.	Tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.
7. Kolle, Lars Thormod ...	Tf.	Tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.
8. Lund, Jonas.	Tf.	Tf.	Tf.	Ng.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.
9. Singdahlsen, Solveig....	Tf.	Tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	Tf.	Tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	Ik.tf. ¹	Tf.	Tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	Tf.

¹ Ved fornyet prove i dec.: Tf.

Censorer fra Kristianssand ved mundtlig examen artium.

1908

Norsk: Overlærer Ullmann
 Engelsk: Adjunkt Heyerdahl Stang
 Fransk: — Hoffmann
 Geografi: Overlærer Berg

1909

Tysk: Adjunkt Eilifsen
 Engelsk: — Hoffmann
 Matematik: Overlærer Berg

1910

Norsk: Overlærer Munch
 Naturfag (real.) }
 Matematik (spr.-hist.) } Adjunkt Ekenæs

Censorer herfra ved mundtlig examen artium i Kristianssand.

1908

Norsk } Rektor Coll
 Historie }
 Naturfag: Adjunkt Dal

1909

Tysk: Adjunkt Hartvig
 Fransk: — Holmesland
 Geografi: — Olden

1910

Norsk: Rektor Coll
 Engelsk: Adjunkt Holmesland
 (spr. & latin)
 Matematik: Overlærer Suleng
 (real.)

IX. Skolens bibliotek og samlinger.**A. Lærerbibliotekets tilvekst.**

1907—1908.

- I. Aars & S. W. Hofgaard:* Norske retskrivningsregler. Kr.a 1907.
- O. Anderssen & H. Eitrem:* Udvalg af engelske klassikere for gymnasiet. Kr.a 1903.
- J. Brynildsen:* Engelsk—dansk—norsk ordbog. I—II. Kbh. 1902—07.
- H. Eitrem:* Udvalg af lettere engelsk læsning for gymnasiet. Kr.a 1902.
- R. Flo:* Midlandsmaal, udg. ved A. Garborg. Kr.a 1906.
- E. Kaper & Rohde:* Tyske taleøvelser. 3die udg. Kbh. & Kr.a 1906.
- C. G. Morén:* Engelsk konstruktions-leksikon. Ørebro 1872. — Tysk konstruktions-leksikon. Norrköping 1892.
- H. Reincke:* Tyske taleøvelser for mellemeskolen. Kbh. 1905.
- S. Schjøtt:* Dansk-norsk ordbog. H. 8—14. Kr.a 1907—08.
- P. Voss:* Deutsche Schulgrammatik. Kr.a 1906.
- H. Wiwel:* Hjælpebog ved undervisningen i modersmaalets sproglære. Kbh. & Kr.a 1904.
- Petter Dass:* Nordlands trumpet. Udg. ved A. E. Erichsen. Kr.a 1907.
- Fr. Gjertsen:* Klassisk læsning. I—II. Kr.a 1897—99.
- F. W. Lindvall:* Svensk läsebok för realskolans 6te klass. Stekh. 1906.
- K. Melin & H. Hernlund:* Svensk läsebok för alm. läroverkens mellanklasser. Stekh. 1907.
- H. Wergeland:* Den engelske lods. Udg. ved Otto Anderssen. Kr.a 1904.
- M. Færden:* Det gamle testamente i lys af den nyere bibelforskning. Kr.a 1902.
- Bugge, Sophus:* Norsk sagafortælling og sagaskrivning i Irland. 3die hefte. Kr.a 1908.

- Mantheys* Dagbøger for aarene 1856—1874. I bd. 6te hefte. Kr.a 1908. (Utg. av den norske hist. forening).
- P. Munch*: Lærebog i verdenshistorien. I—II. Kbh. 1907—08.
- Rolfsen*: Fortællinger af verdenshistorien. Kr.a 1906.
- Schjøth & Lange*: Lærebog i verdenshistorie. I—II. Kr.a 1904.
- A. C. Drolsum*: Kongeriget Norge som suveræn stat. Kr.a 1905.
- H. Garborg*: Norsk Klædebunad. Oslo 1905.
- Andr. M. Hansen*: Oldtidens nordmænd. Ophav og bo-sætning. Kr.a 1907.
- Yngvar Nielsen*: Norge i 1814. Kr.a 1905.
— Norge i 1905. Horten 1906.
- C. Rosenberg*: Træk af livet paa Island i fristatstiden. 2den udg. Kbh. 1894.
- S. Schjøtt*: Noregs soga. Femte utgaava. Kr.a 1906.
- I. Undseth*: Norske oldsager i fremmede museer. Kr.a 1878.
Unionens opløsning. En dagbog. Særtryk af „Aftenposten“. Kr.a 1905.
- Ivar Kleiven*: I gamle Daagaa. Forteljingo og Bygda-Minne fraa Vaagaa. Kr.a 1908.
- G. Brandes*: Berlin som tysk rigshovedstad. Kbh. 1885.
- Yngvar Nielsen*: Bergensbanen. Kr.a 1907.
- Norske gaardsnavne. Utg. av *O. Rygh*. XIII. Romsdals amt. Ved *K. Rygh*. 1908 (Gave).
- O. D. Chwolson*: Lehrbuch der Physik. I—II. Braunschweig 1902—04.
- Melodier til Kr. Hagenes sange for skolen og hjemmet. 3die opl. Kr.a 1894.
- Tillæg til samme ved *P. Sandvik*. Kr.a 1906.
- L. M. Törngren*: Lärobok i gymnastik. 2. uppl. Stckh. 1907.
- Supplement til Salmonsen's konversationslexikon. H. 1—5.
- Aarbok, statistisk, for kongeriket Norge. 27de aarg. Kr.a 1907.
- Archiv for matematik og naturvidenskab. 29de bind 1—3. Kr.a 1908.

Arkiv for nordisk filologi. XXIV. Lund 1908.

Foreningen til norske fortidsmindesmerkers bevaring. Aarsberetning for 1907. Kr.a 1908.

Forhandlinger i Videnskapselskapet i Kristiania 1907. Kr.a 1908.

Jahrbuch des norwegischen meteorologischen Instituts für 1907. Kr.a 1908.

Lovtidende, 1ste og 2den avdeling, samt overenskomster. Kr.a 1907—08.

Nyt Magazin for naturvidenskaberne. Bd. 45, 4 og 46, 1—4. Kr.a 1907—08.

Maître phonétique, Le, 1907, 7—12 og 1908, 1—6. Paris 1907—08.

Nature. A weekly journal of science. Vol. LXXVII & LXXVIII. London 1907—08.

Nedbøriagttagelser i Norge. Aarg. XIII. 1907. Kr.a.

Review of Reviews. Febr.—Juni 1908. London.

Skole, den høiere. Kr.a 1907—08.

Sprachen, die neueren. Zeitschrift für den neu-sprachlichen Unterricht. Bd. XVI 1—3. Marburg 1908.

Skrifter, utg. av Videnskapsselskapet i Kristiania 1907, I—II. Kr.a 1908.

Statistik, Norges officielle. V. 27. Skolevæsenets tilstand 1904. Kr.a 1907.

Tidsskrift, norsk historisk. 4de række, V. 3—4. Kr.a 1907—08.

1908—09.

Dr. G. Fasting: Det hellige Liv. Kr.a 1895.

Boehm: Deutsche Aufsätze. Berlin 1905.

Brix: Fagre Ord. Smaa Kommentarer til berømte danske Digte. Kbh. 1908.

H. Eitrem: Samarbeide mellem landsmaal og rigsmaal. Kr.a 1908.

D. F. Knudsen: Utvalg av norsk literatur. (G.) — H. A. Wergeland. Kr.a 1906.

- D. F. Knudsen*: H. Ibsen. Kr.a 1908.
 — I. S. Welhaven. Kr.a 1909.
- S. Schjøtt*: Dansk—norsk ordbog. Kr.a. 1909. (2 ekspl.).
- Bodensteiner*: Das antike Theater. Leipzig 1902.
- A. L. Coll*: Telemarken. Porsgrund 1908. (G.).
- Bernal Diaz del Castillo*: Mexikos Erobring ved Hernando Cortés. Overs. af *E. Gigas*. Udg. af Selsk. til hist. Kildeskrifters Oversættelse. Kpl. Kbh. 1906—09.
- A. Holmsen*: Samfundsforholdene i vort land. Kr.a 1909.
- O. A. Johnsen & T. Pedersen*: Norges historie for gymnasierne. Kr.a 1909. (G.).
- Manthey*: Dagbøger I, h. 7. Kr.a 1909.
- H. Nissen*: Statens tjenestemænd med høiere uddannelse. Alders- og lønsforhold. Kr.a 1908.
- J. Olrik*: Valdemar Seiers Sønner og den store Ærkebispestrid. Udv. af Kilder til Danmarks Hist. 1241—1274. H. 5. (Kpl.). Udg. af Selsk. til hist. Kildeskrifters Overs. Kbh. 1906—08.
- M. Rostowzew*: Das alte Rom. Leipzig 1902.
- H. Stoll*: Geschichtliches Lesebuch. Hamburg 1899.
- Webers Weltgeschichte. Vollst. neu bearb. von Prof. Dr. A. Baldamus. III Bd. Leipzg 1908.
 — Ergänzungsband. Leipzig 1909.
- O. D. Chwolson*: Lehrbuch der Physik. IV, 1. Braunschweig 1908.
- Holt & Schøyen*: Fysikopgaver. Kr.a 1903. (G.).
- Norske gaardsnavne. Af O. Rygh.
 V. Buskeruds amt. Udg. af *Hj. Falk*. Kr.a 1909.
- Aarbok*, statistisk, for kongeriket Norge. 28de aargang. Kr.a 1908.
- Archiv* for math. og naturvidenskab. 29de b. 4 og 30te b. 1. Kr.a 1908—09.
- Arkiv* för nordisk filologi. XXV. Lund 1909.
- Foreningen til norske fortidsmindesmærkers bevaring. Årsberetning for 1908. Kr.a 1909.

Jahrbuch des norw. meteorol. Instituts für 1908. Kr.a 1909.
Lovtidende 1908—09. 1ste og 2den afd., samt overenskomster.

Nyt Magazin for naturvidenskaberne. B. 47,1—3. Kr.a 1909.
Le maître phonétique, 1908, 7—12 og 1909, 1—6. Paris.
Nature. A weekly journal of science. Vol. LXXIX og LXXX. London 1908—09.

Nedbøriagttagelser i Norge, Aarg. XIV. 1908. Kr. 1908.
Review of Reviews. July—decbr. 1908 og jan.—june 1909. London.

Den høiere skole. Kr.a 1908—09.

Skrifter, udg. af Videnskapsselskapet i Kr.a 1908, I—II. Kr.a 1909.

Die neueren Sprachen. XVI 4—10 og XVII 1—4. Marburg 1908—09.

Statistik, Norges officielle. V. 73. Skolevæsenets tilstand i 1905. Kr.a 1908.

— V. 79. Fattigvæsenet 1905. Kr.a 1909.

Tidsskrift, historisk. Udg. af den norske hist. forening. 4de række. V 5—6 og VI 1—3. Kr.a 1908—09.

1909—10.

A. Paz y Mélia: Taschenwörterbuch der spanischen und deutschen Sprache. Berlin—Schöneberg 1903.

Gustavo Sacerdote: Taschenwörterbuch der italiänischen und deutschen Sprache. Berlin 1905.

B. Kahle: Henrik Ibsen, Bjørnstjerne Bjørnson und ihre Zeitgenossen. Leipzig.

E. Reich: Henrik Ibsens Dramen. Berlin 1910.

Austin, Jane: New-England's Novels. Bielefeld u. Leipzig 1909.

Lady Barker: New Zealand. Berlin 1895.

Bulwer, E. L.: The Lady of Lyons. Berlin s. a.

Burnett: Little Lord Fauntleroy. Berlin 1904.

Green, J. R.: Modern England. Berlin 1901.

- Henty, G. A.:* When London burned. Leipzig 1900.
- Hope, Ascott R.:* An Emigrant Boy's Story. Leipzig 1899.
- Dr. Hermann:* Dash and Darling. Leipzig und Wien 1902.
- Massey-Harnisch:* In the Struggle of Life. Leipzig 1909.
- Regel, Dr. E.:* Auswahl Englischer Gedichte. Dresden 1897.
- Schulze, Dr. O.:* Celebrated Men of England and Scotland.
Bielefeld und Leipzig 1904.
- Seeley, I. R.:* The Growth of Great Britain. Berlin 1905.
- Mark Twain:* A Tramp abroad. Leipzig 1903.
- Prof. Wershoven:* Great English-women. Berlin 1898.
— Great Explorers and Inventors. Berlin 1907.
- Mrs. Yonge:* The Book of Golden Deeds. Leipzig 1897.
- Widukinds Sakserkrønike.* Paa dansk ved J. P. Jacobsen.
Udg. af Selsk. for hist. kildeskrifters oversættelse.
Kbh. 1910.
- Norske gaardsnavne. XI. Søndre Bergenhus. Bearbeidet af
Magnus Olsen. Kr.a 1910. (Gave).
- I. Aars:* Sokrates' forsvar ved Platon. Kr.a 1908.
- A. L. Coll:* Telemarken. II. Porsgrund 1910. (Gave).
- Dr. Axel Holst:* Skolehygiene. Kr.a 1909.
- Eov. Lehmann:* Opdragelse til arbeide. Kbh. 1910.
- „For alle“. 1909. Kr.a 1909.
- Statskalender for 1910. Kr.a 1909.
- Encyklopædie der mathem. Wissenschaften. VI 2, 3 Heft.
Leipzig 1910.
- Aarbok, statistisk, for kongeriket Norge.* 29de aargang.
- Archiv for mathem. og naturvidenskap.* XXX 2—4. Kr.a 1910.
- Arkiv för nordisk filologi.* XXVI. Lund 1910.
- Foren. til norske fortidsmindesmerkers bevaring. Aarsberetning for 1909. Kr.a 1910.
- Tillæg: *H. M. Schirmer:* Fortegnelse over vore bevarede
mindesmerker fra den kristne middelalder. Kr.a 1910.
- Forhandlinger i Videnskapsseksjonen i Kr.a 1909.* Kr.a 1910.
- Jahrbuch des norw. meteorol. Instituts für 1909.* Kr.a 1910.
- Lovtidende 1909—10. 1—2, samt overenskomster.* Kr.a 1910.

58 Arendals off. skole for den høiere almendannelse. [1907

Nyt magazin for naturvidenskaberne. Bd. 48 2—4. Kr.a 1909—10.

Le maître phonétique 1909 7—12. Paris 1909.

Nature. A weekly journal of science. Vol. LXXXI—LXXXII. London 1909—10.

Nedbøriagttagelser i Norge. XV. Kr.a 1908.

Review of Reviews. 1909 7—12. London 1909,

Den høiere skole. Kr.a 1909—10.

Skrifter, utg. av Videnskapsselskapet i Kr.a 1909. I | II. Kr.a 1910.

Die neueren Sprachen. XVII 5—10 og XVIII 1—8. Marburg 1909—10.

Statistik, Norges officielle:

V. 81. Skolevæsenets tilstand 1906. Kr.a 1909.

V. 115. — — — 1907. Kr.a 1910.

Tidsskrift, historisk. Udg. af den norske hist. forening. 4de række VI 4—6 (kpl.).

B. Karter og billeder.

Dybdahl: Vægkart over Norge. Sydl. blad.

Parmann: Skolekart over Europa.

Bamberg: Pyrenæen-Halbinsel.

Kiepert: Italien (politisch).

— Øesterreich-Ungarn (politisch).

— Wandkarte von Alt-Italien.

Aegyptischer Totenkultus.

Palast zu Khorsabad.

Das Tempel zu Jerusalem.

Priesterhof des Tempels.

Cybulski: Roma antiqua.

— Theatrum.

— Das roemische Haus.

Im roemischen Lager.

Germanische Gehöfte.

Belagerung.

Im Klosterhofe.

Im Rittersaale.

(Av Seemanns Wandbilder:) Praxiteles' Hermes.

Hera-Büste.

Apollo v. Belvedere.

Fürstenpaar zu Naumburg.

Abteikirche Maria Laach.

Dürers Allerheiligen-Bild.

Holbein: Jane Seymour.
 Rembrandt: Selbstbildnis.
 Schöner Brunnen zu Nürnberg. ·
 Mich. Angelo: Pietà.
 Saint hele Lieferung XI.
 (Av *Lehmanns* kulturgesch.)

Bilder:)
 St. Gallen.
 Aus d. Blütezeit der Hansa.
 Schneider & Nutze: Bau-
 stile, Taf. 1—10.
 Av *Lohmeyers* Wandbil-
 der: nr. 4, 5 & 14.

C. Til de naturhistoriske samlinger.

Gasapparat.
 Elektromotor.
 Akkumulator.
 Metalhane og pipette.
 Schmiedtscher Kreisel.
 Vand-kalorimeter.
 Termometer ($0-45^{\circ}$: $1/10$)
 Centrifugal-maskine.
 Træghetsmoment-apparat.
 Skraaplan med tilbehør.
 2 stemmegafler med reson-
 nans-kasser.
 Hopes apparat til paavisn.
 av vandets største tæthet.
 Reflektions-apparat.
 Schjøtz' lysbrytnings-appa-
 rat, med tversnit av bi-
 konkav linse.
 Crookes radiometer.
 Spektroskop.
 Brænder til laterna magica.

Castners apparat til elek-
 trolyse.
 Galvanoskop.
 Rheostat.
 Tangens-galvanometer.
 Am-meter 0—10 ampère.
 Volt-meter 0—10 volts
 Wheatstones bro, m. løper.
 Volta kondensations-mikro-
 skop.
 16 tør-elementer (E. C. C.
 Dry Cell).
 8 cupron-elementer.
 Ruhmkorffs induktions-app.
 Audiometer-rør.
 Kobber-voltameter
 Ostwalds pyknometer.
 Filtrerpumpe.
 Observations-ur.
 Kviksølv-skaal.

X. Skolepenger. Beneficier.

a. *Skolepengene* har for skoleaarene 1907—1910 været:

For middelskolens I—IV: 100 kroner aarlig.

- gyninasiets 1—3 kl.: 160 " —

For søsken gives saadan moderation at nr. 2 erlægger $\frac{3}{4}$ og nr. 3 $\frac{1}{2}$ av det fulde beløp; nr. 4 gaar frit. For gratister sker moderation ifølge Departementets skrivelse av $\frac{4}{6}$ 89 saaledes at

1. Det fulde beløp av enkelt friplads trækkes fra det for alle søsken efter sedvanlig moderationsberegnung utkomende beløp.
2. Har flere søsken friplads, trækkes den høieste plads's fulde beløp plus den laveres modererte fra det for alle søsken efter den sedvanlige moderationsberegnung utkommende.

Efter lov av 27de juli 1896 § 58 skal skolepengene betales *forskudsvis* for hvert kvartal uten nogen avkortning, om disciplen optages i eller utgaar av skolen i løpet av samme. Om indkrævningen av skolepenger ved Arendals off. skole har Overstyret i skrivelse av $\frac{6}{6}$ 99 git følgende bestemmelse: „*Ved den 15de i hvert kvartals sidste maaned indleverer kassereren fortegnelse over de endnu ikke betalte skolepenger til rektor, der da efter reglm. for de høiere almenskoler, 1ste avdeling § 39, er forpligtet til at negte eleven adgang til skolens undervisning.*“

Siden 1905 har skolepengene med Kirkedepartementets samtykke været opkrævet med $\frac{1}{10}$ maanedlig fra september til juni.

		Samlet beløp
1907—8	nød 30 elever $\frac{1}{1}$ eller $\frac{1}{2}$ friplads . . .	kr. 2,510
1908—9	" 30 " —" — . . .	" 2,760
1909—10	" 34 " —" — . . .	" 2,615

Av „*Legat for unge studerende fra Arendals by*“ er der 1907—10 udelt portioner paa kr. 120 pr. halvaar

til følgende elever i gymnasiet: G. Buschmann, G. Fossestøl, Ellen Bjørnløw og Fridtjof Økland.

Av det lokale legat „*Opdragelsesanstalten*“ (P. Thomassens og hustru Lovise f. Grooss's legat) hadde 1907—8 10 elever aarsportioner paa kr. 150.

”	1908—9	12	”	—	—	—
”	1909—10	13	”	—	—	—

De ophørte tildels i aarets løp, ved fyldte 16de aar.

XI. Skoletid. Fridager. Tentamener.

Besøk av inspektører.

Ca. 22. nov.—4. febr. var skoletiden kl. 9 til kl. 2.15.

I hvert av de tre aar er der — foruten 17. mai — git 10 fridager; i oktober er 2 av disse fridager blit slaat sammen med en søndag til en „høstferie“.

Skriftlig tentamen i IV mid.-klasse er holdt i decbr. og mars, i 3. gymn.-kl. i decbr. og februar.

I okt. 1908 hadde skolen besøk av hr. sanginspektør *Sandvik*; om vaaren 1910 av hr. gymnastik-inspektør *Bentzen*, og av d'hrr. medleimmen av Undervisningsraadet rektor *Østbye* og adjunkt *Havig*.

XII. Indberetning fra skolelægen for skoleaarene

1907—10.

Paa grundlag av de indkomne meldesedler kan opstilles følgende skematiske oversigt over skoleforsømmelserne i de forløpne 3 skoleaar:

Skoleaar	Elevantal	Forfald antal meldesedl.	Sykedager	Sykedager pr. elev.
1907—8	ca. 266	953	2305	8.7
1908—9	ca. 266	092	2590	9.7
1909—10	ca. 278	1140	2688	9.7

Forsømmelserne skyldes væsentlig allehaande smaa sygdommer. Av epidemiske sygdommer har man dog ogsaa været adskillig hjemmøkt. I skoleaaret 1907—8 hadde man utover vinteren en temmelig utbredt influenza-epidemi her i distriktet, likesom ogsaa kusma hadde en del utbredelse. Der forekom ogsaa adskillige tilfælde av difterit, hvorfor der paa skolen blev ført kontrol med elever fra de smittede strøk. I skoleaaret 1908—9 hadde man utover vaarhalvåaret en meget utbredt, men godartet skarlagensfeber-epidemi, der ogsaa gjorde sig gjeldende i det følgende skoleaar. Det er saaledes især skarlagensfeberen som forøker forsømmelserne i de to sidste skoleaar. I anledning av denne sygdom foretages disinfection i et par klasseværelser.

Som vanlig er samtlige nyindkomne elever hvert aar blit undersøkt av skolelægen i skoletiden (paa skolens kontor) og indført i elevprotokollen.

Efter rekvisition fra skolen er der ogsaa utført adskilige undersøkelser af eleverne, med utstedelse av attestere. Over disse ekspeditioner føres særskilt journal.

Enkelte ganger har jeg været avkrævet uttalelser angaaende forhåldsregler mot epidemiske sygdommer. Ved ulykkestilfælde eller pludselige sygdomstilfælde har jeg ogsaa undertiden været tilkaldt til skolen. Der blev i skoleaaret 1907—8 anskaffet et litet haandapotek paa skolen til bruk ved saadanne anledninger.

Lejlighetsvis har jeg avlagt besøk paa skolen, og herunder overværet undervisningen i gymnastik og haandgjerning, samt havt min opmerksomhet henvendt paa skolens sanitære forhold. Paa disse har der intet væsentlig været at utsætte. Som et glædelig tegn paa fremskridt i sanitær opdragelse vil jeg f. eks. fremhæve at jeg ved gjentat undersøkelse efter endt skoletid ikke i nogen klasse har kunnet paavise en eneste spytteklat paa gulvene.

Del bør dog bemerkes at der flere ganger er ført klage over træk fra vinduer og panelinger i enkelte klasseværelser;

disse klager er ved undersøkelse fundet vel begrundet og manglerne søkt rettet.

Arendal 24/11 1910.

Edv. Irgens.

Raad til hjemmene.

1. La barna gaa tidlig tilsengs. Deres arbeide begynder tidlig, og de trænger mindst 9 til 10 timers søvn.
2. Sørg for at de spiser godt om morgenen, og at de faar solid niste med sig paa skolen. Deres hovedarbeide skal gjøres før middagen.
3. La dem efter middagen opholde sig i fri luft, og tillat dem ikke at læse sine lekser før $1\frac{1}{2}$ time etter maaltidet.
4. La dem spise til aftens mindst én time før de gaar tilsengs.
5. Gi dem en bestemt arbeidstid, og paase at denne benyttes ordentlig.
6. Sørg for at læsningen foregaar under god belysning, og i ordentlig utluftet værelse.
7. Tillat ikke tobaksrøkning i hjemmet. Utenfor hjemmet er det forbudt at røke.
8. Hold barna til lek og fornuftig idræt utenfor skoletiden.

Arendals off. skole, november 1910.

A. L. Coll.

Tilføielse.

S. 30 linje 11 ovenfra er utfaldt:

Oldnorsk: 36 s. av Nygaards begynder-bok, med bøningsmønstre. Spr.-historisk linje desuten $5\frac{1}{2}$ s. av „Ashbjørn Selsbane“.

XIII. Utdrag av skolens regnskap.

A. Indtægt:

^{1/4} 1907— ^{30/6} 1908 (NB. 5 kvartaler)	^{1/7} 1908— ^{30/6} 1909	^{1/7} 1909— ^{30/6} 1910
1. Skolepenger (brutto) kr. 36,374.00	kr. 28,912.00	kr. 30,018.00
2. Bidr. av kommunen til lærerløn - 0.00	- 0.00	- 0.00
3. Andre indtægter - 1,485.93	- 1,064.59	- 1,044.12
4. Statsstøskud - 36,160.00	- 32,406.30	- 38,000.00
5. Beholdn. fra forr. termin - 713.00	- 4,248.49	- 2,553.92
<hr/> Sum kr. 74,733.48	<hr/> Sum kr. 66,631.37	<hr/> Sum kr. 71,616.04

B. Utgift:

1. Lønninger kr. 63,393.42	kr. 57,933.13	kr. 60,823.91
2. Fripladser & moderation . . . - 5,979.00	{ - 2,760.00	{ - 2,615.00
3. Diverse utgifter - 1,112.19	{ - 2,235.50	{ - 2,646.00
4. Beholdning - 4,248.87	- 1,148.82	- 503.79
<hr/> Sum kr. 74,733.48	<hr/> Sum kr. 66,631.37	<hr/> Sum kr. 71,616.04

Anm. Kommunens bidrag til bibliotek, samlinger, inventar, pedel, renhold, belysning og opvarmning beløp sig i 1909–10 til kr. 4,585.15.

Skolebygningen